

SKAUTU
AIDAS

Nemunas
prie Kauno

№ 6
BIRŽELIS
1971

BIRŽELIS - 1971 JUNE

OFICIALUS LIETUVIŲ SKAUTŲ
SAJUNGOS ORGANAS

Isteigtas 1923.III.15 Šiauliuose, Lietuvoje
Leidžia LSS Tarybos Pirmija

Prenumerata - metams \$5.00, pusei metų - \$3.00, paskiras nr. - 50 c.
Garbės prenumerata - \$10.00, garbės leidejo prenumerata - \$25.00

- Vyr. redaktorius: s. J. Toliušis
7418 So. Claremont Ave.
Chicago, ILL. 60636
- Pavaduotojai: v.s. A. Namikienė,
s. B. Vosylius

- Redakcijos nariai kitur:
s. B. Kidolienė - New York
s. J. Starėnas - Holden
v.s. B. Žalys - Australija

- Techninis redaktorius: v.s. Vl. Vijeikis
- Redakcine kolegija: vyr.sk. I. Šerelienė, v.s. J. Vaišnys, S.J., s. S. Jelionienė
- Administratorius: s. A. Orentas, 6840 So. Campbell Ave., Chicago, ILL. 60629

SKAUTU AIDAS - The Scouts Echo

A Lithuanian youth Magazine, published monthly except July and August by The Lithuanian Scouts Association. Not for profit Illinois Corporation.

- Subscription \$5.00 yearly, \$2.50 half-yearly, single copy 50c.
- Address: SKAUTU AIDAS,
7418 So. Claremont Ave.,
Chicago, Illinois 60636
- Editor in Chief and Managing Editor
Juozas Toliušis (same address)
- Office of Publication: ViVi Printing,
4346 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60609 - Tel. 254-1122
- Second Class postage paid at Chicago,
Illinois.

Redakcija taiso ir trumpina
rankraščius savo nuožiūra.

PAKĖLIMAI IR APDOVANOJIMAI

Labai malonu pranešti, kad LSS Tarybos Pirmios posėdyje 1971.V.15 slaptu balsavimu

- I. Pakelti į skautininkų laipsnius:
Į vyresniojo skautininko -

s. Aleksandras Plateris Washington, D.C.
s. Česlovas Kiliulis Bostone
s. Vytautas Namikas Chicagoje

- Į skautininko -

ps. kun. Pranas Garšva, MIC, Chicagoje
ps. Romas Jakubauskas Worcesteryje
ps. Danutė Marcinkevičiūtė Worcesteryje

- Į paskautininkio -

v. sl. Jonas Asminas Detroite
v. sl. Aldona Dabrilaitė Bostone
v. sl. Algis Gerdžiūnas Anglijoje
v. sl. Regina Petrutienė Washington, D.C.
v. sl. Algis Rugienius Detroite
v. sl. Eduardas Šventickas Detroite

- II. Apdovanoti LSS ordinais:
Padėkos ordinu -

v. s. Malvina Jonikienė Chicagoje
s. Vytautas Mikūnas Chicagoje

- Padėkos ordinu su rėmėjo kaspinu -

p. Juozas Petkūnas Chicagoje

- Lelijos ordinu -

v.s. kun. Anas Trakis Chicagoje
s. Balys Vosylius Chicagoje

- Ordinu už Nuopelnus -

ps. Irena Regienė Chicagoje

SKAUTŲ AIDO RĖMĖJAI

GARBĖS LEIDĖJAS: Maironio Parkas,
Worcester, Mass.

GARBĖS PRENUMERATORIAI: dr. A. B.
Dailydė Kanadoje, J. Jasulaitis Chicagoje,
Alė Kvedaraitė New Jersey, v.s. P. Molis,
Mass.

AUKOS ŽURNALUI PAREMTI: Nevėžio tun-
tas, Worc. - 25 dol.; H. G. Daras Chicagoje -
20 dol.; S. Liaukus ir V. S. Hotra po 5 dol.;
G. Adomaitytė, L. Jerašiūnas, Karasiejus ir
D. Monkus po 2 dol.

UŽSAKĖ S.A. Į UŽSIENĮ: Nevėžio tuntas,
Worc. - 2 prenumeratas ir D. Ješmantas 1
pren.

Nuoširdi skautiška padėka mūsų rėmė-
jams.

Administratorius

PO ATVIRU DANGUMI

IKŪRĖJO MINTYS PRIEŠ 50 METŲ

Atviras oras yra tikras Skautybės tikslas ir jos pasisiekimo raktas. Bet būdami sumiesčionėje, mes dažnai neįvertiname savo tikslo ir stingstame.

Mes ne klubas ir ne sekmadienio būrelis, bet miškų mokykla. Turime daug daugiau būti ore kaip skauto taip ir draugininko kūno ir dvasios sveikatos dėliai.

Stovykla yra tai, ko berniukas laukia iš skautybės; ji ir yra didžioji dr-ko proga.

Stovykla su gyvenimu po plynu dangumi, su laukiniu nuotykių prieskoniu, su improvizuotais virimo rezultatais, lauko žaidimais, pėdseka, pionierija, nedideliais vargiais ir smagiais laužais negali nesužavėti berniuko.

Mums reikalinga erdvė po atviru dangumi, savo žemės sklypas, geriausia, nuolatinė stovyklavimo vieta, kuria skautai gali lengvai naudotis. Skautų Sąjūdžiui augant, nuolatinės stovyklos turėtų būti įsteigtos visuose skautų centruose.

Kalbėjau apie gyvenimą stovykloje. Įsidėmėk, kad "gyvenimas stovykloje" skiriasi nuo "gyvenimo palapinėse".

Neseniai man rodė pavyzdinę mokyklos stovyklą, kurioje palapinių eilės buvo dailiai sustatytos, jų tarpe puiki didelė palapinė - valgykla ir gerai įrengta virtuvė. Stovykloje buvo taip pat ir plytomis iškloti takai ir medinės maudyklės bei išeinamos. Viskas buvo nepaprastai gerai suplanuota ir statybos agentūros pastatyta.

Mano vienintelis priekaištas buvo, kad tai nėra stovyklavimas. Gyventi palapinėse yra visai ne tas, kas stovyklauti. Bet koks asilas, taip sakant, gali gyventi palapinėje, būti vienas iš bandos ir naudotis visu gatavu. Bet jis tokiu pat pasisėkimu galėtų likti ir namuose, nes tokia stovykla jam, greičiausia, nieko gero neduos.

Skautai žinome, kad tai, kas berniukus patraukia ir tuo pačiu auklėja, yra tikras stovyklavimas, tai yra, kada jie patys ruošia savo stovyklą, net iš anksto siūdamiesi palapines ir mokydami virtis maistą.

Mažoje stovykloje nepaprastai daug gali būti padaryta per dr-ko duodamą pavyzdį. Gyventi tarp savo berniukų, esi jų stebimas ir nesąmoningai kopijuojamas, ko dažnai pats nė nepastebi.

Jeį tingi, ir jie tingės; jei mėgsti švarą, ir jie ją pamėgs; jei moki sugalvoti stovyklinių prietaisų, jie taps konkurentais - išradėjais, ir pan.

Bet nesiiimk visada daryti tai, kas berniukų turėtų būti padaryta. - Norėdamas, kad kas nors būtų padaryta, nedaryk to pats, - yra geras šūkis.

Mums reikalingos ne tik sveikos ir švarios stovyklos, vedamos pagal vietinius nurodymus, bet ir tokios, kur berniukai gali kuo arčiausiai priesti prie pionieriaus gyvenimo ir nuotykių.

Lord Baden-Powell, 1920 m.

PIRMOJI PAGALBA DABARTINEI DVASINEI KRIZEI

Kun. Povilas Dilys, Seserijos
Evangelikų Dvasios Vadovas.

Gyvename ne tik nuolat besikeičiančiame, bet jau ir beveik kitokiame pasaulyje, negu prieš dešimt arba dvidešimt metų. Nepaprastas technikos augimas po Antrojo Pasaulinio karo padarė mūsų planetą mažą, lengvai ir greitai visur pasiekiamą. Tas reiškinys turi didelės įtakos naujoms, iki šiol nebuvusioms, gyvenimo formoms. Jūsų, be abejo, yra teigiamų ypatybių, ir niekas nenori jų raidos sustabdyti; bet kartu su tuo mūsų gyvenimą ženkliina iki šiol istorijoje nežinoma dvasinė krizė.

Tiesą pasakius, dabartiniai neramūs laikai galbūt mus išmokyti suprasti, kas yra tikroji gyvenimo vertė. Tačiau, neužmirškime, kad chaotiška visuomeninė struktūra lengvai gali nukreipti nuo tikro kelio.

Kaip tik čia mums pagalbą atneša religija. Čia turiu mintyje ne mechaniską bažnytinių pareigų atlikimą, kurios retai yra tikro religinio pergyvenimo lydymos, bet sistemingą susipažinimą ir išsilavinimą į dvasines vertybes, kurias mums duoda tikėjimas. Jei rimtai ieškome išeities iš dabartinės dvasinės krizės, tai, aišku, privalome iširti visas galimybes. Pagal teologą Rudolf Otto, religija yra kiekvieno žmogaus vidinių išgyvenimų dalelė, nepaisant, ar norime tai pripažinti ar ne.

Mums išauklėtiems krikščioniškoje tradicijoje, yra lengviau religines vertybes iširti. Naujojo Testamento religija per amžius skelbia žmogaus sutaičinimą su Dievu. Tokiame gyvenime krizės yra nugalėtos. Todėl visus, išjungusius į jaunosios kartos auklėjimą, laukia didelė užduotis. Skautija yra viena to auklėjimo šakų. Lietuviška skautų organizacija su-

nepraieinančiomis vertybėmis.

Žinoma, pirmoje eilėje yra skautų ir skaučių dvasios vadovai. Deja, šiuo atžvilgiu beveik nieko nedaroma. Dvasios vadai, katalikai ir evangelikai, net nė vieno karto nesuėjo bendram pasitarimui apie mums pavestų skautų ir skaučių dvasinį auklėjimą. Mūsų laikais, kai nauja tolerancijos dvasia apėmė beveik visas religines grupes, koks didelis ir labiau pozityvus veikimo laukas atsiveria visiems! Lietuviai skautai yra auklėjami dviejose tikybinėse tradicijose: dauguma Romos katalikų, mažuma evangelikų. Kiekviena tų tradicijų turi daug puikių pavyzdžių savo praeityje. Abipusis bendravimas padėtų sukurti tvirtą dvasinį gyvenimo pagrindą. Deja, dvasios vadai tradicijos vardu, tebetęsia tai, kas buvo Lietuvoje, dirba vieni šalia kitų, be kontakto ir tokios reikalingos konsultacijos.

Jau pribrendo laikas pertvarkyti dvasios vadovų pareigas lietuviškoje skautijoje. Jaunimas laukia mūsų, jis žiūri į savo dvasios vadus. Ar sugebėsime duoti mūsų skautijai dvasinį peną mūsų šimtmečio septyniasdešimtųjų metų šviesoje?

Clevelando "Pilėnų" ir "Neringos" skautai
ir skautė priima šventą komuniją iš kun.
J. Angelaičio V. Bacevičiaus nuotr.

LINKSMASIS IR BIRŽELIS LIŪDNASIS

Birželis, senesniais laikais dar žinomas ir biržio, berželio, sėmenijos vardais, šiandien yra šeštasis metų mėnuo, atnešąs jauniems ir vyresniesiems malonios nuotikos ir išgyvenimų. Birželio mėnesį daugelyje pasaulio kraštų iš įvairių mokyklų išeina tūkstančiai mokinių, daugiau subrendusių ir pasiruošusių savarankiškam gyvenimui. Mokslo metų pagaiga - visų laukiamas ir malonus įvykis. Ta proga verta prisiminti, kad 1930 m. birželio mėn., švenčiant Vytauto Didž. 500 m. mirties sukaktį, Lietuvos Universitetas buvo pavadintas Vytauto Didžiojo universitetu.

Šis etimologiškai su beržu, beržynais jungtinasis mėnesio pavadinimas, vien jį paminėjus, nukelia mintis į vasaros atostogų malonumus. Birželis - pirmasis vasaros mėnuo. Birželio mėnesį švenčiamos Joninės - linksma jaunimo šventė, suteikianti progos dainuoti, šokti, linksmintis, ieškoti tikrosios ar tik įsivaizduojamos laimės. Ši šv. Jono Krikštytojo šventė, švenčiama birželio 24 d. - būdinga vidurvasario šventė, kai gamta yra pačiame gajume, o saulė tą rytą "šoka", "rėdosi" (mainosi įvairiomis spalvomis). Joninių šventės papročiai yra atėję iš vakarų ir siekia labai senus laikus.

Joninių naktį jaunimas eina laimės - pražydusio paparčio žiedo - ieškoti. Tas ieškojimas yra tik priežastis jaunimui smagiai praleisti laiką. Šios gyvai ir linksmai švenčiamos šventės elementai yra ugnis, vanduo, gėlės ir žolės, tą naktį įgaunančios gydomosios galias. Taigi tą naktį buvo stengiamasi pririnkti kuo daugiau vaistažolių, kad jomis visus metus būtų galima gydyti ligonius. Per Jonines jaunimas ant kalno kurdavo laužus, aukštai iškeldavo dervos žibintus (fakelus), vadinamus Joninių ugnimis, šokdavo per laužą poromis, spėdami, kad tie, kurie peršoks, tais metais susituoks.

Taip pat plačiai paplitęs paprotys, nupynus vainikus, leisti juos į upę ar ežerą ir stebėti, kurio vaikino ir merginos vainikai susiglaus ir plauks kartu. Jie taip pat tais metais apsives. Joninės Lietuvoje ypač gražiai švenčiamos Rambynų kalne, ant Nemuno kranto. Tų švenčių nuolatinis dalyvis būdavo Mažosios Lietuvos patriarchas Martynas Jankus.

Maždaug tuo pat laiku Lietuvoje vyksta šienapiūtė - linksmybų dainų ir gražių liaudies papročių lydimas darbymetis, kurį baigus, ūkininkų kluonai būdavo pripildyti minkšto, kvepiančio šieno.

Birželis mūsų tautoje buvo visų laukiamas mėnuo. Bet nuo 1940 metų, kai birželio 15 d. į Lietuvą įžygiavo sovietų armija, šis mėnuo tapo didelių tautai nelaimių mėnesiu. Okupacinės jėgos lietuvių tautą ėmė naikinti, net 35 tūkst. jos sūnų ir dukrų ištremdami į Sibirą. Didžiausi trėmimai prasidėjo 1941 m. birž. 15 d. ir truko iki pat vokiečių -

rusų karo pradžios, birželio 22 d. Taigi šiomet nuo tų skaudžių įvykių sukanka 30 metų. Vienerių metų laikotarpiu Lietuva buvo skaudžiai paliesta: žlugus nepriklausomam gyvenimui, tauta kartu neteko teisės tęsti gražių savo tradicijų.

Pvz., išspūdingas Nežinomojo kareivio pagerbimas paskutinį kartą įvyko 1940.VI.26. Nuotada skaudūs įvykiai sekė vienas kitą: okupantus iš Lietuvos vejant, lietuviai sukilo. Šis sukilimas taip pat pareikalavo jaunų vyrų aukų. Po to buvo sudaryta Lietuvos laikinoji vyriausybė, tačiau po pusantro mėnesio antri okupantai - naciai - jos veikimą sustabdė.

1893 m. birželio mėnesį įvyko ir šurpriosios Kražių skerdynės, kai lietuviai atkakliai pasipriešino rusams, norėjusiems uždaryti Kražių bažnyčią. Taigi neveltui birželio mėnuo dabar vadinamas šurpiuoju birželiu.

Mūsų tautos kelias dar vis priespaudos ženklų pažymėtas.

1941 m. birželio mėn. sukilėlių kapai Kauno kapinėse

Mano skiltis

VIRVINĖS KOPĖČIOS

Stovykloje ar iškyloje dažnai reikalingos kopėčios: įlipti į pionerijos bokštą, medyje įrengtą palapinę ar kitoms skautiškomis pratyboms.

Cia vienas pavyzdys, kaip tokias kopėčias galima pasidaryti per valandą. Jų geroji ypatybė yra ta, kad jos surištos iš vieno gabalo virvės: stovyklai ar iškylai pasibaigus, kopėčios lengvai išardomos, o virvę galima naudoti kuriam nors kitam tikslui.

Jei darysi lyginių skaičių pakopų (6, 8, 10 ir t.t.), kopėčių apačia irgi lygiai užsibaigs. Naudojant storesnę virvę, vartojant storesnę reikės mažiau apskimų pakopėlei padaryti.

1. Sulenkęs virvę per vidurį, padaryk kilpą ir surišk ją ploknesne virvele.

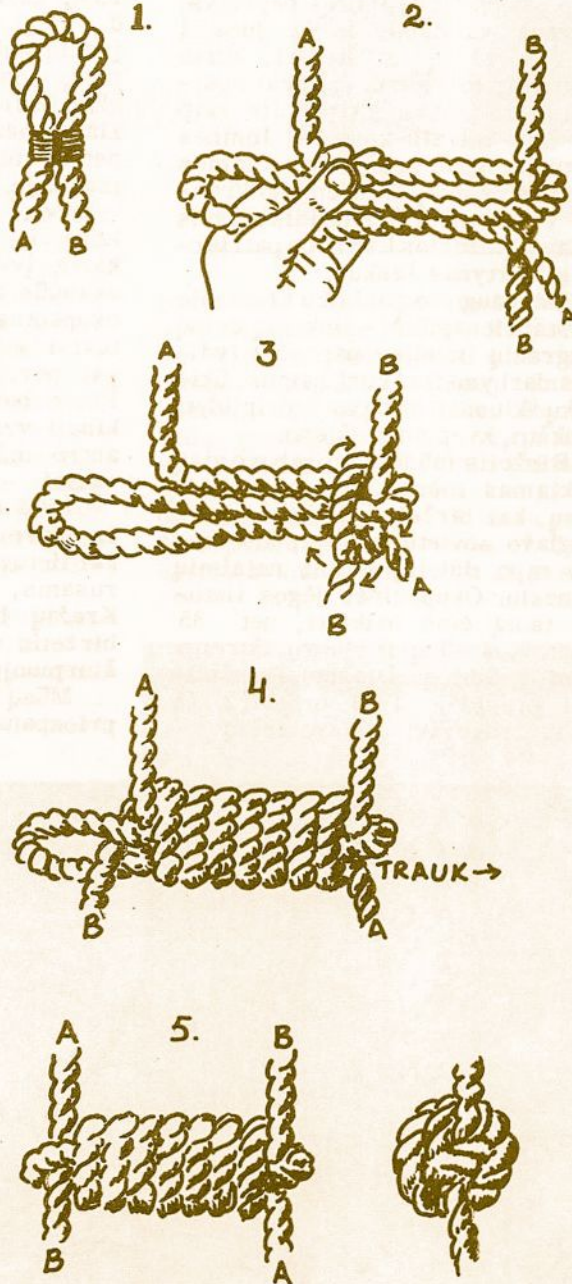
2. Pradėk su virve A, padarydamas piešinyje parodytą "zigzagą". Kopėčios turi būti pakankamai plačios kojai įstatyti. Jei naudoji pusės inčo storio virvę, pakopėlei padaryti reikės 7-8 apskimų. Daryk tą patį apskimų skaičių kiekvienai pakopai!

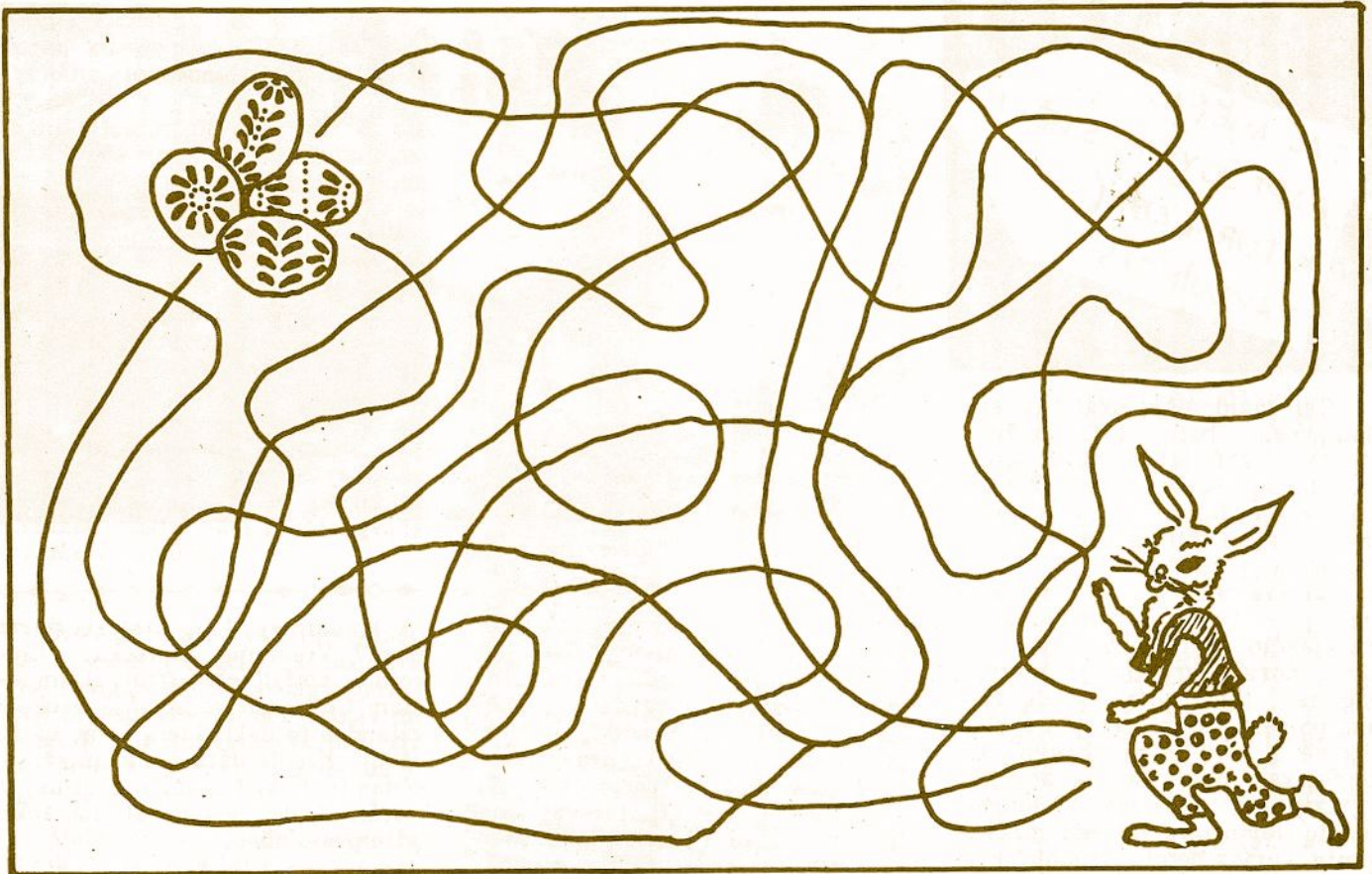
3. Padaręs pirmą pakopėlės apskimą su virve B, stipriai jį suveržk!

4. Tuo pačiu būdu apsuok 7-8 kartus, virvę vis stipriai suverždamas. Tada virvę B perkišk per paliktąją kilpelę. Laikydamas tampriai šį surišimą kaire ranka, dešine sutempk virvę A, tuo sutraukdamas kairės pusės kilpą.

5. 5-tas piešinys parodo, kaip pakopa atrodys viską suveržus.

6. Dabar pradėk zigzagą su virve B, ir darydamas apskimus su virve A, gausi antrą pakopą. Taip keisdamas virvių galus, suriši visas kopėčias.

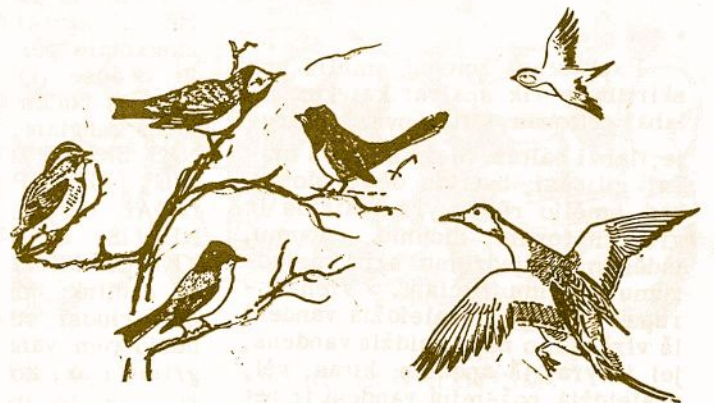

Padėkime kiškiui nubėgti iki margučių

PAUKŠČIŲ GALVOSŪKIS

Tarp šių raidžių yra laukinių ir naminių paukščių vardai: strazdas, volungė, pempė, kuosa, zylė, kalakutas, lakštingala, šarka, griežlė, genys, varna, varnėnas, žuvėdra, sniegėna, žvirblis, pelėda, kukutis, gandras, gervė, antis, tetervinas, kregždė, starta, vieversys, gegutė, kikelis, apuokas, vanagas, balandis, kėkštas, gulbė, višta.

ACFKBALANDISVARNĖNASK
 LNRUTLBDCFAKMKTPZVJTD
 APUOKASNJBNCDUVKLOTRS
 TEFSNCKĖKŠTASKBGCDFAT
 MLDACKTRLSITVUŠARKAZV
 BĖNSTARTAVSFGTHNTJKDL
 ODPDCLFGKIKILISDKLMAN
 CASRSATZŠRTLGSPRCDFSP
 NKNLMKDBTPŽVERZALKTAN
 TRISNULVIEEVERSYSFGEHT
 OGEGUTĖLNPIKVPLDBCTRZ
 NKGLJASRGNRMĖLĖCLMEKL
 PRESTSVZABBGULBĖVARNA
 VANAGASTLMLPDMTKDLVRT
 ONAKTNPVAVIŠTANDRFIHR
 LTMRVDEBTMSTVZBCGENYS
 UNGFTRMNKREGŽDĖMTRASL
 NBDCGJPKDTRLMPNTRSSKN
 GRIEŽLĖTRUMNŽUVĖDRATK

TAS MIELAS
PAPLŪDYMIO SMĖLIS
KITUR LABAI
PAVOJINGAS

Visi susidomėję skaitėme apie klampynes - balas, į kurias žmonės arba galvijai kartais patenka. Mūsų pasakose ir, iš viso, tautosakoje dažnai minimos tokios vietos - vieni įklimpę išbrenda, kiti dingsta be žinios.

Gal yra tekę prieiti prie balos arba prie žolėmis pamažu apsi-
traukiančio ežerėlio ir suptis ant liūno, nors šiurpuliai ir kratytų. Pagaliau, iškišę koją į juodą vandenį po nestora velėnos pluta, skubėjome į šalį ir pasakojome kitiems, kas mums beveik atsitiko.

Taip pat domimės Lietuvos Kuršių Neringos slenkančiomis kopomis, kurios betgi aštuonioliktame amžiuje užpustė - palaidojo net 7 žvejų kaimus. Jų didžiausias buvo Karvaičiai - jie minimi jau 1509 m. - Jie turėjo bažnyčią, mokyklą ir juose gyveno 19 žvejų šeimų.

Užpustymas prasidėjo 1765 metais; po 21 metų teko uždaryti bažnyčią ir mokyklą, ir žmonės ėmė pamažu keltis kitur gyventi, kol 1795 m. smėlis užbaigė savo darbą.

Ši liūdną įvyki savo poemoje Nugrimzdęs Kaimas aprašo Karvaičiuose gimęs dainius ir mokslininkas M. Rėza (1776-1840). Panašiu būdu, kaip Karvaičiai, žuvo dar Senieji ir Naujieji Nagliai.

*****

Paprastam žmogui smėlis yra skirtingas tik spalva: kai kur jis labai geltonas, kitur, pvz., pajūryje, labai baltas. Šiaip žmogus mažai gilinasi, bet vis dėlto įdomu, kad smėlio rūšys yra įvairios ir grūdelių forma, didumu, rupumu, išdėstymu, judrumu arba nejudrumu vėjams pučiant. Vienas - rupus - lengvai praleidžia vandenį iš viršaus, o nepraleidžia vandens, jei jo yra, iš apačios; kitas, vėl, praleidžia požeminį vandenį ir net

Smėlio kalnai Kuršių Neringoje

darosi klampus, pavojingas tiems, kurie jame įstringa.

O įstringa žmonės, gyvuliai ir žvėrys todėl, kad vanduo po smėliu, pvz., šaltinio vanduo, veržiasi pro smėlį į viršų ir praskiedžia grūdelius; smėlis "patvinsta", išsiplečia... Grūdeliai, laisvai kabą ir nesiglaudžią į bendrą masę, negali atlaikyti svorio: daiktas, padėtas ant smėlio paviršiaus, tuoj pradeda grimsti. Smėlis pasidaro klampus, gyvas. Kadaisė buvo manoma, kad klampus smėlis traukia, siurbia savo auką į save, bet jis iš tikrųjų atlaiko didesnę svorį už vandenį.

Ir šiandien pavojus nėra praejęs, nes visame pasaulyje pasitai-
ko tokių vietų, tik mažiau apie tai kalbame, galvodami, kad mums nieko atsitikti negali. Tai klaidinga.

*****

Kaip pažinti "gyvą" smėlį? Sunku, ypač jei užsidėjo išdžiūvusio smėlio pluta (tokiais atvejais žmogui kartais pasiseka greitais žingsniais pereiti per jį, bet kitas jo pėdose įklimpų! Turbūt vienišelis būdas yra patikrinti smėlį prieš žengiant. KIEKVIENAS, EILINAS SMĖLĖTO EŽERO PAKRAŠČIU, PER PELKES ARBA IŠILGAI UPĖS VAGOS, TURĖTŲ NEŠTIS LAZDĄ ARBA KARTĮ KELIUI TIRTI.

Atmink: jei nepamesi galvos, plūduriuosi smėly, kaip kad plūduriuotum vandenyje. Kūnas nugrimš tiek, kol išspaus savo svorį - po to jis plūduriuos. Lieka

tik klausimas, kaip pasiekti tvirtą vietą? Vieniems pasiseka: "gyvojo" smėlio ekspertui, įklimpusiam Colorado valstybėje, truko 8 valandos pasiekti kietą žemę už 10 pėdų! Kiti leidžia sau klimpti, tikėdamiesi, kad smėlis negilus, ir miršta badu, nes negali ištraukti įklimpusio kūno.

Klampių smėlio vietų pasitaiko visose J.A.V. valstybėse. Net didžiulis Chase Manhattan bankas New Yorke pastatytas ant klimps-
tančio smėlio, kurį teko surišti chemikalais!

*****

KA DARYTI ĮKLIMPUS? NIEKO. NELAUKĖS, TUOJAU IŠSKĖSK RANKAS IR KRISK ANT NUGAROS. Jei keliauji su draugu, jis pakiš pagali, mieta iš tvoros, medžio šaką, antklodę arba kopėčias ir labai atsargiai traukstavei saugią vietą. Negalima skubėti, karščiuotis, nes smėlis laiko kojas stipriai suspaudęs ir galima sužeisti įklimpusį.

Du jaunuoliai išskylavo Texaso valstybėje, ir vienas įklimpė. Įspėjęs draugą neiti prie jo, nelaimingas pamažu įstrigo iki kelių, išsigandęs bandė šokti į šoną prie tvirtos žemės. Draugas tuoju nu-
bėgo prie jauno medelio ir, ištraukęs savo kirvelį iš už diržo, nukirto jį.

- Nusimesk kuprinę, - liepė jis draugui, - ir krisk aukštiejininkas ant mano pakišto medelio šakų!

Net ir šakoms palaikant įklim-

pusio kūną, reikėjo geros valandos kojoms išvaduoti ir bičiuliui ištraukti.

Padėtis rimtesnė, jei esi vienas. Kaip ir visuose nelaiminguose atsitikimuose, likimas priklauso blaiviam galvojimui. Kritęs aukštiekninkas, išsivaduok nuo bet kokios naštos, nes ji tik prideda tavo svorį. Jei nešeisikartį, bandyk pakišti ją po nugarą, kad ji padėtų tau plūduriuoti. Tada ištiesk rankas kryžium. Šaukis pagalbos.

Jei pagalbos neatsiranda, bandyk pats išsivaduoti: stenkis pamažu ištraukti vieną, paskui antrą koją. Tai gali trukti kelias valandas. Ištraukęs kojas, parink arčiausią saugią vietą ir palengvą išriedėk visu kūnu.

*****

Šuo, įklimpęs, gali išsigelbėti, jei žmogus jį šaukia, ragina. Arklys išsigandęs šoka zigzagais ir gali išsivaduoti, tačiau jo jikas turi vesti jį trumpiausiu keliu į tvirtą žemę, nes kitaip jis neteks jėgų.

Mulas, kuris neteisingai kai kurių laikomas labai kvailu, savo įgimto sumanumo dėka šitaip išsivaduoja: jis pakiša kojas po savim ir nusileidžia ant pilvo. Tuo būdu jis negrimsta ir, jei jo našta nuimta, pats išsigelbsti.

Galvijai, patekę į klampų smėlį, be galo išsigąsta. Jei pasiseka užmaiti kilpą ant kaklo arba ragų, traktorius gali juos palengva ištraukti. Saugokis: ištraukta karvė gali pulti žmogų iš susijaudinimol

Jei gyvulys įstrigęs iki kaklo, jam padėti nebegalima ir, deja, tenka jį nušauti, kad nesikankintų dar labiau.

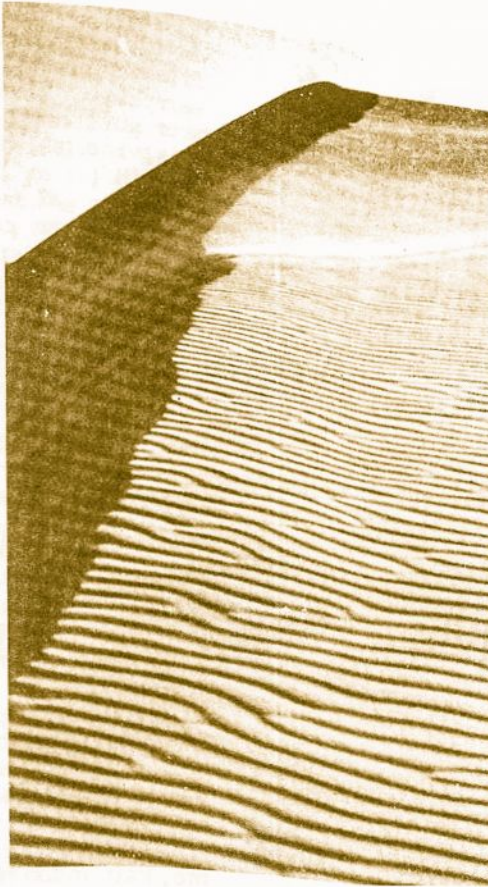
*****

Skautams ir skautėms, o ypač jų vadovams pravartu žinoti apie visokius pavojus, netikėtumus. Niekas neturėtų iškylauti vienas, ypač nežinomose vietose.

Iškylaujant keliems, patartina žygiuoti žąsele, ypač palikus kelią arba miške aiškiai pramintą taką.

Lengva kartis paranki ir sėms, o pirmosios pagalbos maišelis būtinas visiems.

P. P.

NEW YORKO RAMOVĖS VETERANAI IEŠKO NAUJU GINKLŲ

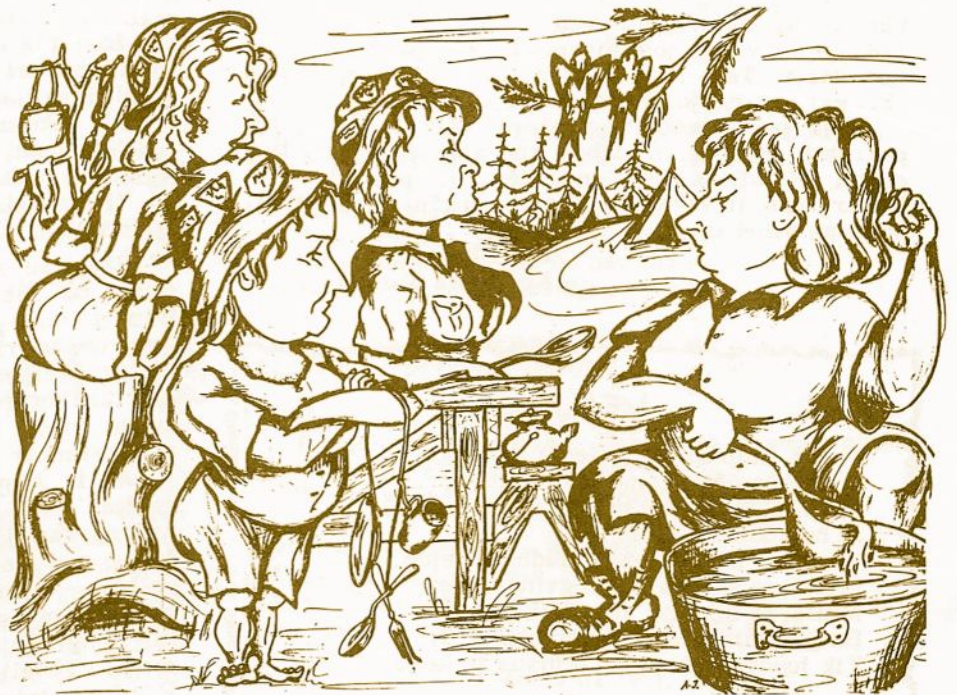
Liet. Veteranų S-gos "Ramo-vės" New Yorko skyrius paskelbė konkursą parašyti temai "Nauji keliai ir būdai kovoje už Nepriklausomos Lietuvos atstatymą". Konkurse gali dalyvauti asmenys tik ligi 35 metų amžiaus.

Rašinys, netrumpesnis, kaip 1500 žodžių, parašytas mašinėle dvigubu tarpu ir pasirašytas slapyvardžiu, siunčiamas iki 1971 m. spalio 15 d. adresu:

Mr. J. Klivecka
76-13 85 Road,
Woodhaven, N.Y. 11421

Tame pačiame voke su rašiniu turi būti idėtas kitas mažesnis užlipdytas vokas su tikrąja autoriaus pavarde ir adresu. Už komisijos pripažintą geriausią rašinį bus įteiktas konkurso laimėjimo pažymėjimas ir 150 dol. premija.

Premijos įteikimas - 1971 m. lapkričio 23 d. minėjimo metu New Yorke.

"PRISIVIRĖM KOŠĖS, TAI DABAR IR VALGYKIM"
Iš Kernavės skaučių tunto dienoraščio

Adolfo Jelionio šaržas

Kūrybiniai Žingsniai

DIENA PRIE EŽERO

Šiandien būtų karšta diena, jei šaltas vėjas nepūstų. Prie ežero bangos buvo labai didelės ir maudytis negalėjau. Visi draugai išvažiavo atgal į miestą. Mamytė ir broliukas gyvena apačioj, o aš su pussesere ant aukšto. Mums labai smagu vienoms gyventi. Vakar labai smarkiai lijo ir mums buvo baisu. Žaibavo ir perkūnas trankėsi. Žadėjom eiti žemyn pas mamą, bet elektros nebuvo - nenorėjom tamsiais laiptais lipti. Kai rytą atsibudome, buvo gana tamsu ir jau dešimta valanda. Po pusryčių išėjom apžiūrėti ar kas lūžo, nukrito ir ar reiks daug šakų surinkti. Kaimynų vienas medis griuvo, o prie mūsų - daug šakelių ir viena didelė šaka. Ežeras nenurimsta. Bangos tik plakasi ir plakasi į krantą. Aš sėdžiu ir žiūriu - ant kalnelio gali viską matyti. Priekyje užiantis vandenynas, o užpakaly - žalias miškas. Padangėje žuvėdros skraidė. Visa padangė jų pilna. Kartais jos nusileidžia būriais ir ten tupi. Ateina žmogus - ir jos vėl padangėje. Visos jos laisvos. Nieks neliepia, ką jos turi daryt. Taip būtų gera būti laisvai, kaip ir jos, skrajoti padangėje iš vienos vietos į kitą!

Einu pasivaikščioti paežere. Vakar buvo pilna pakrantė žmonių, o dabar tik aš viena pati. Bet nieko. Perkūnas vėl sudundėjo ir pradeda lyti. Dabar, kaip ir vakar, žaibuoja, perkūnas griaudžia, bet man nebebaisu.

Rasa Kelpšaitė,
Kernavės Tuntas

MEILĖ

Meilė, kaip saulė, šviečia ir šildo;
Ji atneša džiaugsmo vienišam,
Ji suteikia vilties nusiminusiam.
Ji nušluosto ašaras ir
Nupiešia šypsnį ant nuliūdusio veido.
Meilė, ta šviesa, palengvina vargą.
Meilė, ta šiluma, atleidžia pyktį.
Be jos nėra taikos, ramybės širdy,
Tik juodas debesys - tamsus ir šaltas.

Vita Musonytė
Kernavės Tuntas

VIENA VASAROS DIENA

Liepos mėnesio pradžioje šimtai vaikų susirinks prie Jaunimo Centro anksti rytą važiuoti į skautų stovyklą. Atriedės šeši autobusai. Visi vaikai bėgs prie geresniųjų autobusų, prie tų, kurie turi šaldymus, radijus ir "jonelius." Bus daug ašarų, kai mažieji pirmą kartą išvažiuos nuo tėvelių. Kelionė bus ilga, gal net varginga, bet linksma. Bus daug dainavimo ir kalbų apie stovyklą. Kai atvažiuos, visi džiaugsis. Bus labai liūdna, kai reikės namo grįžti.

Liucija Rimavičiūtė
Kernavė

ISPŪDINGA KELIONĖ

Mes jau plaukėm dvi valandas. Saulė gražiai spindėjo ant mūsų valčių. Wisconsin upės vanduo buvo malonus ir ramiai tekėjo. Gegužės oras buvo šiltas.

Rytą mūsų grupė išplaukė iš Tower State parko. Ją sudarė mano šeima ir draugų šeimynos. Mano laivelyje sėdėjau aš, o priekyje mano mokyklos draugas Aloyzas. Ši buvo Aloyzo pirma kelionė valtimi.

Mes lengvai plaukėme priekyje visų kitų. Matėme, kaip mano tėvelio valtis greitai plaukė su srove, be irklavimo. Srovė buvo greičiausia prie kranto, bet prie kranto virš vandens linko medžiai ir krūmai. Buvo tenai ir paskendusiu kelmų. Vienas medis su šakomis sudarė vieną skliautą. Manotėvelio valtis gražiai praplaukė pro jį.

"Plaukime ir mes su srove, ne čia, viduryje upės," sako man Aloyzas.

"Nežinau, atrodo pavojinga ten, prie kranto. Neblogai ir čia plaukti," atsakiau.

"Nėra baisu. Žiūrėk, kaip tavo tėvelis ten gražiai plaukia."

Pagalčiau sutikau. Kreipiau valtį į srovę. Ten tikrai buvo lengva irkluoti. Pamatėme kitą skliautą. Būtų įdomu per tą skliautą praplaukti," galvojau. Taip ir padariau. Gražiai praplaukėme pro skliautą. Staiga pasirodė didelis nukritęs medis priekyje. Aš dar turėjau truputį laiko pasukti laivelį ir praplaukti aplink medį. Bet taip neišėjo. Pataikėme į povandeninį kelmą ir pasisukome šonu.

Aš ir Aloyzas greitai irklavome, bet srovė mus greitai nešė šonu. Negalėjau daugiau pasinaudoti srove, kad išvengtume medžio. Medis buvo visai čia pat. Ištiesiau irklą tiesiai į medį. Niekas negelbėjo. Valtis trenkė į medį, apvirto, ir vanduo pradėjo piltis į vidų. Greit išlipau iš skęstančio laivo, pradėjau griebti sukrautą turta ir dėti į medį. Tėvelis greit atplaukė ir padėjo mums. Pastūmė laivą po medžiu, ir srovė nunešė toliau, kur draugai ją ištraukė.

Raimundas Kunstmanas,
Lituanica

PONAS ZYZAS

Labas! Aš esu didysis ponas Zyzas. Kaip jūs turbūt jau žinote, aš esu uodas. Aš papasakosiu vieną savo nuotyki. Mes su draugu skridome pietauti - šilto šviežiaus kraujo paragauti. Skridom šen ir ten, pagaliau suradom ausį. Matydami, kad žmogus miega, atsargiai nutūpėm ir įdūrėm - pradėjom skaniai užkandžiauti. Iš kažkur atskrido stiprusis Guglas. Guglas yra labai piktas ir blogas. Atskridęs man ir sako: "Eik iš čia"! Aš drebėdamas pasakiau: "Ne, nes aš čia atkeliavau pirmas." Jis po to mane primušė. Mano draugas jau seniai buvo nuskridęs ir aš pats turėjau parsikristi namo. Kitą dieną aš nusipirkau knygą apie "Judo ir Karate". Iš tos knygos aš išmokau gerai kariauti. Dabar nuskridau į tą pačią ausį ir mačiau Guglą miegantį. Prikėliau Guglą ir pasakiau: "Eik iš čia!" Jis bandė mane vėl primušti, bet ši kartą jam nepavyko. Jūs, turbūt, žinote, kas po to atsitiko. SudivEVI

Vainis Aleksa
Lituania

KĄ AŠ MĖGSTU DARYTI LAISVALAIKIU

Laisvalaikiu aš mėgstu piešti. Man patinka tam tikro žmogaus karikatūrą piešti. Ne visuomet pasiseka, bet aš galiu sėdėti kelias valandas, kol gerai nupiešiu. Mane taip pat traukia abstraktinis menas. Jei koks menininkas nupiešia laivą ar medį, ir aiškiai gali tai matyti, tai man nepatinka.

Daug žmonių galvoja, kad abstraktinio meno paveikslą gali 5 metų vaikas nupiešti. Tai nėra visai teisinga. Gali taip atrodyti, bet kiekvienas žmogus turi savo nuomonę ir gali savaip galvoti.

Aš pati neturiu daug gabumo, bet noro tai daug turiu. Šiuo metu piešiu didelį paveikslą aliejiniais dažais.

Man, pavyzdžiui, yra tam tikri laikotarpiai, kai noras piešti ateina. Manęs niekas negalėtų priversti dažyti ar piešti, jei man to noro nėra.

Šitaip aš dažniausiai praleidžiu savo laisvalaikį.

Raminta Jelionytė
Kernavė

MAINŲ TURGUS

Iš savo draugininko sužinojau, kad vietoje draugovės sueigos bus mainų turgus. To turgaus nekantriai laukiau: rinkau savo senus žaislus ir kitus daiktelius.

Sulaukęs turgaus dienos, su maišeliu skubėjau į draugovės turgų. Turguje jau buvo draugai su mainų daiktais. Mes mainėme žaislus, knygas ir daug daugiau dalykų. Man mainų turgus buvo įdomus ir norėčiau, kad vėl kada būtų tokia turgaus sueiga.

Vilkiukas R. Peleckas,
Basanavičiaus d-vė

JŪRA

Milžiniška, didžiulė
Ir vis nerami,
Visados banguoja,
Saulėj spindi ji.

Daug jūreivių guli
Jos tamsiam dugne.
Kai jinai supyko,
Žuvo jie drauge.

Ošia ji kasdieną
Bangų melsvume,
Puošia mūsų kraštą
Smėlėtam krante.

Sesė Vida Pleirytė

SIE LOJE VIEŠPATAUJA TYLA

Priklausau namams, kuriuose viešpatauja tylą.
Gyventojai išsisklaidę - jų norai juos ištraukė.
Tamsu, aš niekam nerūpiu.
Sėdžiu tamsoje viena - laukiu.

Lauke šunes laksto, girtuokliai skeryčioja
gatvėje.
Kaimynai vieninteliam sūnui plaukus rauna -
gyvenimą ardo.
Šalia vyksta puota - suaugusieji elgiasi, lyg
vaikai.
Vakaras, naktis ir rytas praeis jiems be prasmės,
veltui - rytoj gailėsis.

Kam svarbu?
Mano širdis plyšta skausmu - gatvė aidi džiaugsmu.
Siela miršta, Kaimynai miršta - keikiasi...

Galva svaigsta, akys smilksi.
Visi juokiasi, girtuokliai rėkauja.
Į širdį veržiasi kartus nerimas -
Mašinos zvimbia, radijas klykia.

Visas mano kūnas šaukia, maldauja -
Trokštu draugystės, užuojautos, supratimo.

Name viešpatauja tylą.
Parsivelka gyventojai. Dabar jie pastebi mane,
Dabar jie kalbina, klausinėja;
Dabar jie žiūri gailestingomis akimis.

Šįkart aš jų nematau - jau per vėlu.
Kūnas, pasirodo, gyvas,
Bet žiauriai akys žiba.
Jose matosi, kad giliai manyje kažkas mirė.

Mano sieloje viešpatauja tylą.

Jonė Kliknaitė,
Nerijos Tuntas

PRIEŠ 23 METUS

KASĖME ANGLIS IR SKAUTAVOME

Skautų spaudoje lig šiol neteko pastebėti žinių apie Belgijoje 1947-49 m. gyvavusias dvi skautų draugoves. Leiskite man, buvusiam vienos šių draugovių nariui, papasakoti keletą detalių, prisiminimus papildant ano meto Belgijos lietuvių laikraščio Gimtosios Šalies ištraukomis.

Į Belgiją iš Vokietijos amerikiečių zonos pokario meto D.P. (Displaced Persons) stovyklos nuvykau su pirmuoju emigrantų transportu 1947 m. balandžio 11 d. Šiuo transportu vyko ir 33 lietuviai, jų tarpe du skautai - V. Gaidžionis ir aš. Buvome apgyvendinti Limburgo provincijos Waterschei vietovėje (Flandrijoje), anglies kasyklų darbams.

Laikui bėgant atvyko ir daugiau lietuvių - vieni į Waterschei, kiti į gretimus Zwartbergo ir Winterslago miestelius. Naujųjų imigrantų būryje netrūko ir jaunesnio amžiaus vyrų, buvusių skautais Vokietijoje. Gegužės mėnesio pradžioje jau turėjau 7 skautų, norinčių stoti į draugovę, sąrašą. Su belgų skautais išsiaiškines registracijos ir kt. reikalus, tuoj užmezgiau ryšį su Zwartbergo lietuviais ir birželio 22 d. Zwartbergo apylinkėse susaukėme steigiamąją sueigą. Kadangi visi jau buvome išaugę iš skautų amžiaus, vieneta pavadinome LITUANICOS sk. vyčių kandidatų draugove.

Nepamenu, kiek iš viso tą dieną į draugovę įsirašė, bet buvome tik trys skautai vyčiai: V. Sidabra, A. Skimbirauskas ir šių eilučių autorius (vėliau dar įstojo s.v.v. sl. A. Dilba). Į draugovę įsijungė ir keli jaunuoliai, niekad prieš tai nebuvę skautais.

Draugovės vadu pasikvietėme ps. A. Šetkų, dvasios vadovu (kiek vėliau) tėvą Kornelijų Gaigalą, OFM:: man teko pavaduotojo -

adjutanto pareigos. Skautams vyčiams buvo pavestas kandidatų lavinimas.

Sueigos iš pradžių vyko kas savaitę, bet vėliau, dėl sunkaus darbo kasyklose, jos buvo prarėtos.

Apie d-vės veiklą rašo Gimtoji Šalis (1947.X.24, Nr. 1):

"Draugovė per šį laiką jau padarė 7 sueigas. Sueigų metu praeinami sk. vyčių programos dalykai, kandidatai ruošiami išodžiui, vyksta paskaitos ir referatai įvairiomis aktualiomis temomis; nors broliai ir vyresnio amžiaus, tačiau sueigų metu, gryname Zwartbergo ir Waterschei pušynėlių ore, nepatingi ir vieną kitą valandėlę pažaisti skautiškų žaidimų.

Skautai kas mėnesį moka po 10 frankų nario mokesčių į d-vės kasą inventoriaus išsigijimui. D-vė turi bibliotekėlę, kuriai dalį knygų suaukojo patys skautai, kitą dalį perleido Waterschei Liet. Komitetas..."

Draugovė Gimtosios Šalies puslapiuose paskelbė atsišaukimą, kviesdama atsiliepti ir įsijungti visus Belgijoje esančius LSB narius - skautininkus, sk. vyčius ir skautus; tuo pačiu prašyta prisiųsti išsisteigusią skautų vienetų adresus ryšiui palaikyti.

Vėliau, didesnei d-vės narių daliai dėl sunkaus ir neiprasto darbo grįžus į Vokietiją, Lituanicos veikla kiek apsilpo, bet 1949 m. pradžioje d-vės vadu išsirenkamas energingas s.v. A. Skimbirauskas, ir veikla bandoma vėl suaktyvinti. 1949 m. gegužės mėn. iš Belgijos išvykau, ir apie tolimesnę šio vieneto veiklą nieko neteko girdėti.

Žydėjimo metu draugovei priklausė 24 nariai. Iš buvusių skautų - angliakasių prisimenu sekančius: V. Gaidžionį, J. Paltanavičių, V. Sidabrą, J. Bruožį (visi dabar gyvena Australijoje), ps. A. Šetkų, A. Skimbirauską, V. Dyglį, R. Juozaitį, A. Dilbą, brolius Spokevičius, kun. K. Gaigalą, OFM, J. Balandį, K. Venckų, E. Rizlerį ir brolių Stasiuką. Pastarojo pavardės neprisimenu, nes niekas jo, dėl labai manonaus būdo, pavarde nei nevadino; jis vienintelis šioje draugovėje yra davęs skauto išodį.

Apie antrąją - ŠARŪNO skautų draugovę - žinių teturiu tiek, kiek jų pateikia Gimtosios Šalies puslapiai. Tiesa, kartą teko susi-

tikti šio vieneto draugininką J. Skimbirauską, bet pasikalbėjimo detalės jau išdilusios iš atminties.

Ši draugovė, atrodo, išsisteigė keliais mėnesiais vėliau už Lituanicą. Gimtoji Šalis, Nr. 1 (1947.X.24) rašo:

"Charleroi (Valonijoje) išsikūrė lietuvių skautų grupelė ir pradėjo veikimą kartu su belgų skautais. Skautų reikalus veda J. Zaleckis. Jų kapelionu yra T. Arnauskas, SJ."

Sekantį kartą šarūniečiai minimi dalyvavę 1947 m. gruodžio 4 d. angliakasių patronės šv. Barbaros šventės pamaldose ir minėjime. Laikraštis toliau pasakoja:

"Po ilgesnės pertraukos Charleroi apylinkės skautų Šarūno d-vė vasario 29 d. turėjo pirmąją šiais metais (1948) sueigą, į kurią atvyko ir d-vės dvasios vadovas kun. J. Arnauskas, SJ. Sueiga pradėta skautiška dainele "Ejo skautas išskylauti". Einauose reikaluose nutarta per Velykas organizuoti dalyvauti liet. pamaldose Chatelet, o po pamaldų ten pat surengti laužą. Iki Velykų kiekvienas pasižadėjo susitaupyti pinigų ir įsigyti uniformą. Sueigas daryti nutarta kiekvieną sekmadienį. Sueigos metu pasimokinta skautiškų ir liaudies dainų ir nustatyta laužo programa. Norima suorganizuoti krepšinio komanda - tik trenerio ir aikštelės neturėjimas trukdo pradėti darbą; bet su išauštančiu pavasariu tikimasi ir šioje srityje duoti šuolį pirmyn... D-vei vadovauja psl. J. Skimbirauskas."

Paskutinė rasta žinia apie Valonijoje veikusią Šarūno draugovę randama Gimt. Šal. Nr. 12 (1948.VI.30):

"Dar pernai įsteigta liet. skautų Šarūno d-vė, dėl didesnės narių dalies išvykimo Vokietijon ar kitas tolimesnes kasyklas darbams, atrodo, galutinai likvidavosi."

***

Tiek prisiminimų apie liet. skautų-angliakasių vienetus paskarinėje Belgijoje. Būtų gera, kad buvę vienetų vadovai ir nariai ši praeities žiupsnelį paryškintų savo pastabomis bei laiškais.

v.s. Br. Žalys,
Australija

ATSIVERČIAME GAMTOS AKOS LAPA, APIE ŽINDUOLIUS

Žinduoliai paplitę beveik visur: jų rasi dideliame šaltyje ir tropiškame karštyje, aukštų kalnų skystame ore ir giliausiame vandenyne. Ar plūduriuojančiose ledo lytyse ar sausoje dykumoje - žinduoliai gyvena ir išsilaiko.

Ką galėjo - žinduoliai užėmė. Kai kurie, pvz., šikšnosparniai, pakilo į orą; kiti, pvz., voverės, beždžionės, pasirinko miškus ir įlipo į medžius; banginiai ir ruoniniai atsidūrė jūroje, o kurtis išsikniso į žemę.

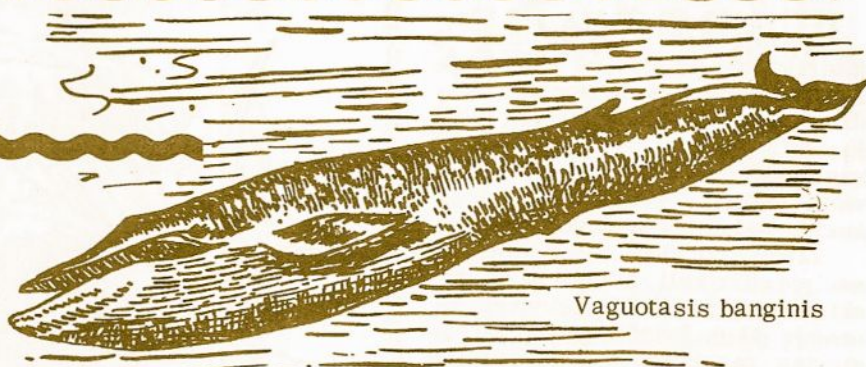
Vienas žinduolių požymių yra, kad jų kūnas dengtas plaukais, švelnia arba šiurkščia vilna, šeriais arba dygliais bei šarvais. Kur labai šalta, jų kailis storas; tur reikia daug laiko praleisti upėse ar ežeruose, plaukai riebiūs ir vanduo nuo jų nubėga. Činčilos plaukas minkštutis plonelytis; dygliakiaulės - šiurkštus, maišytas dygliais su užbarzdomis, skruzdėtos kūnas apsaugotas šarvais.

Žinduolis banginis beveik visai neturi plaukų, bet užtat jo oda labai stora, ir po ja yra taukų sluoksnis šilumai.

Kitas labai svarbus žinduolių požymis: jie žindo jauniklius savo pienu. Išskyrus kelis primityvius žinduolius, kurie deda kiaušinius - Australijos ančiasnapius, echidnas - visi kiti veda gyvus jauniklius ir jais rūpinasi.

Kaušas dengia žinduolių smegenis, žandikauliai be tarpinio sąnario tiesiai jungiasi prie galvos kaulų; diafragma - plėvė skiria krūtinės lastą nuo apatinių kūno dalių. Visi žinduoliai turi nugarkaulius ir reikalingi oro kvėpuoti: net banginiai turi reguliariai iškilti iš vandens, išpūsti vartotą ir įtraukti gryną orą pro šnerves į plaučius.

Kaip ir paukščių, žinduolių širdis turi keturius skyrius ir tobulą dvejopą kraujo apytakos sistemą: vienoje pusėje negrynas kraujas varomas į plaučius, kur uodingosios dujos išsiskiria; įtroje pusėje deguonies atgaivintas kraujas nešamas į kitas kūno lalis.

Vaguotasis banginis

Žuvis ir šliužai to neturi. Be to - jie šaltakraujai. Kūno temperatūrai išlaikyti žinduoliai naudojami ne tik plaukų teikiama šiluma, bet ir kitu įrengimu, kurio kiti gyviai neturi - prakaito liaužom.

Žinduoliai neturi daugiau dviejų porų galūnių. Kengūra turi nepaprastai stipriai išsivysčiusias užpakalines kojas, banginis jų visai neturi; kad galėtų irtis vandenyje, jo priekinės kojos virto pelėkais, kurių kaulai aiškiai panašūs į rankos kaulus. Šikšnosparnio sparnai irgi yra niekas kita, kaip buvusios priekinės galūnės.

Matome, kad žinduolių yra nepaprastai įvairių: 3-4 inčų (uodegą įskaičius) nė unčijos nesverias cholericas kirstukas ir iki 90 pėdų ilgio vaguotasis banginis, sverias 100 tonų, priklauso tai pačiai gyvūnų grupei!

***

Pangolinas

Žinduolių papročiai taip pat labai skirtingi: voverė minta gilėm, riešutais, delfinas žuvimis iš jūros gelmių; plėšriųjų laukinių kačių šeimos nariai kartais puolą net žmogų. Įvairumas atrodė begalinis, ir gyvenimo būdas, instinktyvus ar išmoktas - tiesiog nuostabus. Kiekvienas savotiškai gražus ir didingas savo vietoje. Nėra, žmogiška prasme, jokio skirstymo į "blogus" ir "gerus" gyvius. Nuo tokios kritikos gamtininkai susilaiko. Ir judesiai bet kokio gyvio yra prasmingi, grakštūs ir ritmingi.

Teisybė, protauti žinduoliai nesugeba, bet kai kurie ne tik moka balsu išreikšti meilės, baimės pavydo ir įnirties jausmus, bet daugelis jų turi ženklų kodą, kuriuo savo tarpe susizino.

***

Žinduolių pojūčiai - klausa, regėjimas, uoslė, skonis, lietimasis - labai išsivystę. Jei vienas organas silpnesnis arba jo trūksta, kiti aštresni.

Kurmis beveik aklas, bet jo jautri nosis ir uodega padeda po žeme manytis. Beždžionėms medžiuose reikia gerai matyti, todėl jų akys didelės. Dykumoje, kur saulė akina ir sunku greitai rasti vietą slėptis, žvėrys turi ilgas ausis, kad girdėtų pavojų iš tolo.

Žinduoliai gyvena pilkame pasaulyje. Tik keli, pvz. beždžionės, skiria spalvas. Kačių šeima garsi, nes jų akys šviečia naktį. Teisingiau pasakius, jos tik atmuša bet kokią šviesą tamsoje. Vidinė akių siena dengta guaninu, šviečiančiu metaline aukso ar sidabro spalva ir išryškinančiu atmuštus retinoje vaizdus.

***

Gyvių regėjimas labai aštrus. Jo greitį galima palyginti su šviesos greičiu. Nors tigras ir seka gazelę savo uosle, paskutinį jo medžioklės šuolį nustato regėjimas.

Puolikai, kad būtų lengviau pulti, ir puolamieji, kad būtų lengviau išsigelbėti, maskuojasi - bando susiliesti su aplinka, kad net aštriausios akys jų nepastebėtų. Net labai ryškiai margi leopardo, žirafos, zebro kailių raštai susilieja su jų aplinkos spalvomis. Zebras eina į kūdrą gerti, kur laukia liūtai, bet aukštos, šviesios švendrės jam padeda slėptis.

Kengūros, zuikiai ir pn. be raštų, bet jų apačia šviesesnė už nugarą, kuri, apšviesta, susilieja su apačia. Jei žvėris nejudą, jis nematomas.

Arti žemės gyveną dažniausiai yra žemės spalvos. Pilkosios voverės plaukų galiukai balti, todėl sunku ją matyti medyje, saulei šviečiant.

Kur aplinkos spalvos ryškiai keičiasi, žvėrys ne tik keičia kailio stori, bet ir jo spalvą. Šermuonėlis ir Arktikos zuikis žiemą yra balti ir nesiskiria nuo sniego spalvos.

***

Šikšnosparnis

Unciją sveriaš kirstukas

Žinduoliai minta visokiu maistu: galvijai žole, stirnos lapais, bebrai medžių žieve, baltos mėsos - ruonių mėsa; mėsa minta ir daugybė kitų žinduolių, tuo tarpu viena šikšnosparnių porūšis gyva gėlių nektaru, o kita net gauda žuvis!

Pagal reikalą - ir žinduolių dantys. Tigro dantys panašūs į šuns - griebia, plėšo, kanda ir mala. Jie būna pieniniai ir tikrieji, ir jų užtenka visam gyvenimui. Bebrų ir kitų graužikų dantys auga visą amžių. Skruzdėla ir pangolinas - bedančiai: jie sugauna skruzdėles ir termitus ilgu, lipniu liežuviu ir sutrina juos į savo gomurį. Dauguma banginių irgi bedančiai: jų burnos yra tartum koštuvas, kuris atskiria jų gyvybei palaikyti smulkų maistą iš jūros vandens.

Dažnai mokslininkai iš dantų spėja ne tik gyvūno amžių, bet net jo rūšį, nors kitų kaulų nebūtų rasta.

***

Uodegos dažnai padeda gyvims judėti: voverės plačiaja uodega palaiko pusiausvyrą medžių viršūnėse ir vairuoja šuolius. Uodegom vairuoja taip pat beždžionės, dykumos šokinėjančios pelės ir kiti panašūs žinduoliai. Didžioji kengūra, kuri šoka net 40 pėdų į

tolį, pasispiria kojom ir stipria uodega.

Žinduolių greitis negali lygintis su paukščių greičiu, bet leopardas - cheetah gali bėgti 70 mylių per valandą greičiu, Azijos ir Amerikos antilopė - 60, lenktynių arklys - 48, zuikiai ir didžioji kengūra - apie 45; medžioklinis šuo, kuris medžioja zuikus ne uosle, o regėjimu, gali bėgti 40 mylių per val. Pagaliau prisiminkime ir delfinus, galinčius plaukti 37 m. p.v.

***

Daugelis žinduolių ilsisi ar miega vidurdienį ir tamsiomis nakties valandomis. Kada šešėliai ilgėja, jie užėda visai dienai. Stirnos ganosi ligi vėlyvo vakaro, vilkai, tigrai ir kiti plėšrieji žvėrys išslenka iš savo urvų arba šiaip slėpyklų, ieškodami grobio. Jei reikia, jie medžioja visą naktį. Šikšnosparniai, pradėję skraidyti saulei leidžiantis, vidurnaktį jau ilsisi, bet anksti rytą gali vėl pasirodyti.

Graužikai veiklūs dieną ir naktį, nes jie labai judrūs, ir jų kūnas sunaudoja daug energijos.

***

Žinduoliai turi igimtą jausmą, kurio jie klauso. Jie atsiranda šiame pasaulyje su sugebėjimu veikti ir apsisaugoti pagal esamą reikalą - be instruktavimo arba mokslo, kuri teikia patyrimas. Tai mes vadiname instinktu. Instinktas dosnus ir motiniškas; jis teikia visokiai gyvybei savo apsaugą ir globą. Jis verčia padarą vengti per didelio šalčio ar per didelės

Baltoji meška

šilumos arba elgtis jam naudingų būdų, tiesiai susidūrus su pavojumi. Instinktas taip pat apima aukštesnius ir sudėtingesnius impulsus - meilę ir neapykantą, rūpestį jaunikliais, nerimą išskristi į tolimus kraštus tam tikru laiku ir pan.

Instinktas tikrai reiškiasi keistu ir paslaptingu būdu: jis paskatina žinduolių išsikasti urvą arba susinešti šakų piliai - bebrail. Jis nurodo gelbėtis savitu būdu nedelsiant nė sekundės: nors jaunas meškėnas ir nebūtų matęs šuns savo gyvenime, jis vis dėlto, susitikęs su didžiausiu savo priešu, tuojau lips į medį, nes tai yra jo įgimtas būdas bel-

bėtis. Jis nė nežino, kodėl jis tai daro ir kokios bus jo elgesio pasekmės: jį veda instinkto jausmas.

Jauni žinduoliai mokosi iš tėvų. Juo ilgiau jie laikosi su motina arba abiem tėvais, tuo daugiau išmoksta. O mokosi iš tėvų pavyzdžio tikrąja žodžio prasme: žaisdami su jais ir klausydami jų.

Vieni daugiau išmoksta, kiti mažiau. Drambliai Burmoje patys susistumdo sunkius rąstus, kuriuos vėliau gabena nuo atkalnių į upes. Babūnai, pavianų genties beždžionės, gana tiksliai sviedžia akmenį į nepatinkamą jam padarą.

P.P.

Elnias

KAS LAIMĖJO SKAUTŲ AIDO 1971 METŲ VAJAUS VARŽYBAS?

Skautų Aido 1971 m. Vajaus Varžybų Komisija, peržiūrėjusi visų prenumeratų sąrašus, suskirsčius rajonais bei vienetais, praneša, kad

a) nei pirmą, nei antrą, nei trečią premijų vietą nebus paskirta, nes vienetai nesurinko reikiamo skaičiaus taškų.

b) Įvertintas tik atskiras PLATINTOJAS Cleveland, Ohio s. V. Bacevičius. Laimėjo III-čią vietą, nes surinko 335 taškus, pridėjus nuošimtį bus 369 taškai. Jam paskirta dovana 15 dol.

c) ATSKIRAI ĮVERTINTI VIENETAI, kurių nariai 100% užsiprenumeravo Skautų Aidą 1971 m.:

Vidurio Rajonas - Lituanicos tunto Vinco Krėvės, Rambyno ir Perkūno draugovės gauna po 10 dol.

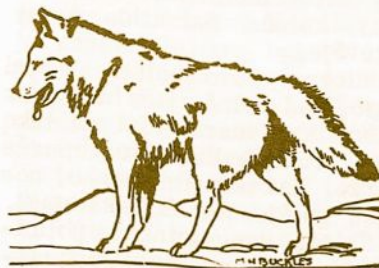
Vakarų Rajonas - Los Angeles vilkiukų Anykščių Šilelio draugovė gauna dovaną 10 dol.

Nelengva buvo komisijai nuspręsti, nustatyti nuošimtį, kadangi kiti vienetai neparašė narių skaičiaus.

Komisija pastebėjo, kad vienetų vadovai mažai dėmesio kreipia į Skautų Aido vają ir varžybas. Tuntininkai turėtų paskirti atsakingą asmenį, kuris rūpintųsi Skautų Aido prenumerata.

Taip pat komisija yra svarstytinos nuomonės, jog gal būtų naudinga, renkant nario mokesčių, rinkti ir Skautų Aido prenumeratą, kaip padarė Anykščių Šilelio draugovė.

Komisiją sudarė v. s. V. Tallat-Kelpša (pirm.), s. E. Abelkienė (narė) ir v. s. G. Meiluvienė (sekr.). Komisijos sprendimų protokolas yra Skautų Aido administracijoje.

Vilkas

PASAULIO SKAUTŲ RATE

BERNIUKAS, KURIS NEMATĖ SAVO NAUJOS UNIFORMOS

Šis aprašymas - ne pasaka, bet tikras atsitikimas apie dešimties metų vilkiuką. Iš tikro, Angel Ferrer daug laiko skyrė svajonėms, kaip jis taps vilkiuku, nes draugovėje jis buvo labai trumpai.

Daug vaikų yra skautai. Kai tėvai turi pinigų, nėra juk sunku rasti dolerių registracijai ir kelis dolerius uniformai. Bet Angel tėvas pinigų neturėjo, nes buvo be darbo. O kuo daugiau pinigų trūko, tuo labiau Angel norėjo būti tikras skautas.

Jis buvo užsispyręs. Praėjo metai. Surinktos aliuminijaus skardinėlės, gražinti buteliai, uždirbti centai pavežant ar iškraunant vežimėlių maistą perkančiais moteriai didino jo santaupas ir artino prie tikro skautavimo pradžios. Žinoma, taupyti nebuvo lengva. Reikėjo, juk, kartkartėmis pasivaikšinti saldinais ir "coca-cola"... Bet, vistiek, jis jau turėjo 53 centus - lygiai tiek, kiek kainuoja vartoti uniforminiai marškiniai ir kelnės Salvation Army krautuvėje...

Uniforma buvo puiki. Angel nematė, kad kelnės jam buvo kiek didelės, kad marškiniai pablukę ir kad trūko kaklaryšio, kepurės ir diržo. Tai nebuvo svarbu, nes jis jau galėjo pradėti skautauti.

Vilkiukų draugininkas, policininkas Jesson, atsimeina, koks išdidus ir atidus buvo Angel savo "naujoje" uniformoje, kaip jis stebėjo sueigą ir kaip ruošėsi draugovės naktinei iškylai.

Štai, metų svajonė išsipildė. Angel buvo visur pirmas. Kaip jis rūpinosi savo iškylavimo reikmenimis: plastiko lėkšte, puodeliu, šakute, šaukštu ir užklotu! Šios priemonės nebuvo tokios, kaip visų. Gal todėl jis jomis taip ir rūpinosi. O gal jo motina, surinkdama daiktus, prigrasino jų nepamesti ir nesulaužyti? Angel Ferrer buvo tikrai pavyzdingas ir stebino visus savo atleistiškumu ir gamtos pažinimu. Vos skautauti pradėjęs, jis spėjo iškyloje įgyti dvi specialybes, kurios tikrai buvo vertos visų metų svajonių. Beliko tik sulaukti sueigos, kurios metu draugovės ir tėvų akyse bus ženklai jam įteikti!

Iškylas išpūdžiai buvo pasakojami ir kartojami Ferrer šeimoje visą sekmadienio vakarą. Niekas tuomet juk nežinojo, kad žemė Losangelso apylinkėje drebės. Niekas juk negalėjo perspėti, kad kito ryto šeštą valandą grius Ferrer namai, užmušdami vos dvi savaites skautavusį Angel ir sunkiai sužeisdami jo tėvą.

Angel Ferrer specialybės ženklai buvo, tačiau, jam įteikti. Tai įvyko ne draugovės sueigoje, tėvų ir vilkiukų akyse, bet paprastose laidotuvių apeigose. Tik draugininkas atsimeina, kad jis juos prisegė prie naujutėlaitės uniformos, kurią neturinti tėvai prieš kelias valandas padovanojo. Tiesa, Angel Ferrer skautas buvo vos dvi savaites, bet jis stengėsi visus metus. Kas gi kaltas, kad nauja uniforma atsirado taip vėlai; kas kaltas, kad dešimties metų berniukas turėjo taip ilgai jos laukti?

L.G.

(Pagal LA Times)

B.S.A. KRAUTUVĖS

Mūsų didžiųjų kaimynų, Boy Scouts of America, tiekimo skyrius kasmet parduoda įvairių reikmenų už 40 milijonų dolerių, tačiau nei vieno daikto pats negamina. Prekių sąrašas yra apie 6000 uniformų, ženklų, knygų, palapinių ir kt. Ši apyvarta nėra maža ir ji neša pajamas, kurios yra antros dydžio po narių registracijos mokesčių.

Tiekimo skyriuje ir jo trijose sankrovose (North Brunswick, N.J., Melrose Park, Ill. ir San Francisco, Cal.) dirba 65 prekybininkai, menininkai, sąskaiti-

ninkai ir apie 300 raštininkų, sekretorių ir sandėlio darbininkų. Prekės parduodamos skautams per 3000 "krautuvijų", kurios yra priglautos kaip didžiųjų universalinių parduotuvių skyriai, arba užima vieną - dvi lentynas nuošalių miestelių krautuvėlėse.

IŠKYLA SU ZEBRAIS

Viena Pietų Afrikos skautų naktinė išvyka buvo tikrai nuotykinga: palapinėse sumigę skautai buvo pažadinti liūtų vejamos zebrių kaimenės. Mat, skautai stovyklavo laukinių gyvulių rezervate, kur išsigandę zebrai pralaužė apsauginę tvorą, ieškodami apsaugos gyvulių draugų stovyklavietėje nuo liūtų. Laimei, niekas nebuvo sužeistas.

SESĖS IR BROLIAI - KARTU

Amerikiečių skautai ir skautės visuomet dirbo griežtai atsiskyrę. Po kelių metų neoficialių bandymų, BSA pradėjo priimti moteris, leisdami joms būti balsuojančiais nariais vilkiukų draugovių komitetuose, bet ne jų pirmininkais, ir priimdami 15-20 metų mergaites į vyresnių skautų (explorer) vienetus. Šiuose mergaitės gali būti renkamos net ir vieneto pirmininku.

Lietuvių skautai moterų teisių klausimą ir bendradarbiavimą išsprendė, įkūrus Akademinį Skautų Sąjūdį svetur. Moterų teisės pirmauti klausimas niekad neturėjo būti svarstomas. Skautų vyčių ir vyresnių skaučių bendravimas lietuvių tarpe seniai praktikuojamas net su pastebėjimu, kad stiprūs vyresnių skaučių vienetai dažnai skatina skautų vyčių plėtotę. Dabar ir amerikiečiai pradeda žengti lietuvių išbandytu keliu ir kreipia daug dėmesio į vyresniųjų skautavimo tąsą.

NAUJI LEIDINIAI

KNYGA APIE LIETUVOS DIDVYRES

Kai du stos, visados daugiau padarys! Šis senos mūsų liaudies išminties priežodis gražiai ir prasmingai įgyvendintas kanadiškių Valerijos ir dr. Martyno Anysų parašyta knyga ŽYMIOS LIETUVĖS MOTERYS.

Kai du stos... Talkos pavyzdys ypač malonus ir mums sesėms - broliams, nes Anysų veikalo talkininkai - leidėjai yra LSS Kanados rajonas. Knyga iliustruota vyr. sk. Jūratės Batūraitės.

Tai 283 puslapių Lietuvos praeities iškarpa, kur 13-je atskirų legendų, padavimų bei istorinių apsakų pynėje autoriai pakiliu, sentimentaliu žodžiu pasakoja mums apie vaidilutę Birutę, Oną Vytautienę, Barborą Radvilaite, mūsų orleanietę Platerytę ir kitas lietuves herojes.

Įdomi kelionė knygos puslapiams. Keliaudami pajūriais ir tankiomis senovės giriomis, susitinkame su mūsų girių gyvertojais, sužinome, kur yra paslaptingoji Sambija, kur Skalavijos ribos, kur dunksojo protėvių pilys, kurias žemes mūsų bočių žirgai kirto... O ar girdėjote apie dievų pasiuntinį Algį, apie dievaitį Švaistiką?

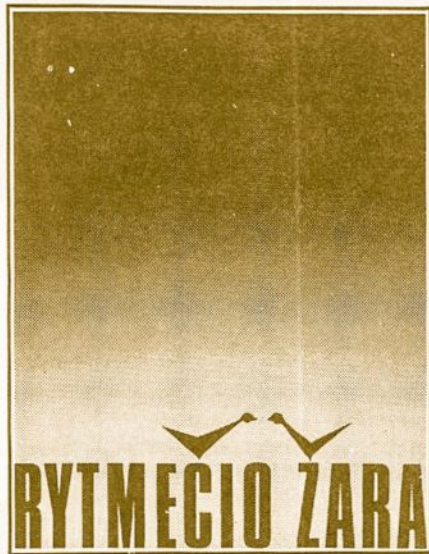
Bet už vis įdomiausi mūsų herojų moterų žygiai, kurių daugelis net nesame girdėję. Puikūs skaitiniai; vieni - tik legenda, kiti - literatūriniai apipavidalinta istorija, bet visi jie - puiki proga giliau susipažinti, pasigrožėti lietuvių praeities tradicijomis, praeities rūkuose dingusiomis Lietuvos didvyrėmis. Knyga, tinkanti dovanai kiekviena proga, bet ypač turėtų ja susidomėti skautės ir vyr. skautės. Didžiausias pluoštas minčių pašnekiesiems, medžiaga lietuviškai patyrimo laipsnių programos daliai, temos Motinos ir Mąstymo Dienoms. Va-

dovės gali lengvai pritaikinti knygos tematiką paukštyčių pasakojimams, o gal net ir pasirodymams.

Dr. Martynas ir Valerija Anysai, ŽYMIOS LIETUVĖS MOTERYS, mitologijoje, padavimuose ir istorijoje. Leidėjas - Lietuvių Skautų Sąjungos Kanados rajonas, Toronto, 287 psl. Kaina \$7.50. Atspaudė "Žiburių" spaustuvė.

Leidinyš gaunamas pas autorius, 292 Indian Rd., Toronto 3, Ont., Canada. Taip pat pas platintojus ir spaudos kioskuose.

Sesė M-a

106 SKAUTAI KE TURIUOSE METRAŠČIUOSE

Birželio mėn. pasirodė 1970-71 mokslo metų Chicagos Krist. Donelaičio Aukšt. Lituanistinės mokyklos metraštis RYTMEČIO ŽARA. Jame gausu pačių mokinių rašinių bei piešinių. Taip pat daug nuotraukų iš mokyklos Kalėdų eglutės programos, abiturientų išleistuvių, tradicinės dainų ir sporto šventės. Randame mokytojų, abiturientų bei tėvų komiteto nuotraukų.

Leidinių pavarčius ir paskaičius, reikia tikrai džiaugtis lituanistinių mokyklų kieto darbo rezultatais: mokinių straipsniai, laisvos kūrybos rašinėliai (tegu ir mokytojo rankos paliesti) teikia išpūdį, kad mūsų jaunimas - ne vien angliškai galvojęs. Tai akivaizdžiai liudija keliolika šio

metraščio eilėraščių: kai kurie stebina temų gilumu ir stropiai parinktais žodžiais minčiai išreikšti.

Dar maloniau, kad šiame metraštyje randame nemažai ir skautų-čių rašinių bei eilėraščių. Iš viso dalyvauja daugiau kaip 30 mūsų brolių ir sesių. Meniškomis nuotraukomis talkina skautas P. Vitkus ir A. Underys.

Po metraštį išleido ir kitos trys Chicagos lituanistinės mokyklos: Marquette Parko mokyklos lietuviukai savo kūryba reikiąsi VYTURĖLYJE, Chicagos Aukšt. Lit. Mokykla (veikianti Jaunimo Centre) išleido 136 psl. LAISVĖS ŠAUKSMĄ ir Dariaus-Girėno šeštadieninė - LITUANICĄ. Pirmame randame 23 seses-brolius, o Jaunimo Centro gimnazijos leidinyje suskaičiuota 26 skautai-ės, dalyvaują metraščio puslapiuose. Litanica tap pat gausi skautišku jaunimu: iš 35 autorių, net 25 - skautai. Leidinyje gausu ps. G. Plačo nuotraukų.

Malonu paminėti, kad dviejų metraščių redaktoriai yra sesės skautininkės.

BUDĖKIME

Velykinis Anglijos rajono BUDĖKIME numeris pasveikina mus su rajono evangelikų dvasios vadovo A. Putcės žodeliu, primenančiu Prisikėlimo šventės krikščioniškąją prasmę ir rajono vado s. J. Maslausko kvietimu ruoštis į artėjančią šios vasaros jubiliejinę stovyklą Vokietijoje. 22-juose puslapiuose taip pat randame informacijų apie Gilwellio mokyklą bei liet. gilvelistus, apie didžiasias Tyrelio pelkes, Anglijos rajono kroniką ir du tęsinius: brolio Dainučio - Budėk, K. Vaitkevičiaus - Nepamiršo. Įdomus kun. Matulaičio, MIC, laiškas, kuriame jis lygina etruskų ir lietuvių kalbas, rasdamas jose žodžių panašumo.

Rajono vadas primena, kad žurnalas yra finansiniuose sunkumuose, bet tai lengvai išsirištų, jeigu jo gavėjai atliktų nesunkią prenumeratos pareigą, kuri vis lengvai užmirštama. Mūsų visų pareiga ši vienintelė Anglijos rajono laikraštį išlaikyti.

Brolis Maslauskas taip pat pasidžiaugia nauja talka - kun. A. Putce, F. Ramoniui, J. Levinskui ir kitais, kurių pasišventimu BUDĖKIME vėl gali lankyti mūsų skautišką šeimą.

māsu DIDŽIOJI ŠEIMĀ

NETIKĒTA MIRTIS AUSTRALIJOJE

MIRĖ STASYS SANKAUSKAS

Balandžio 10 d., lankydamas sk. vyčių - vyr. skaučių sąskrydį Ingleburno Aušros stovyklavietėje, staiga susirgo ir bevežant į Liverpoolio ligoninę, mirė Aušros tunto tuntininkas s.v.v. sl. Stasys Sankauskas. Liko žmona Anna, dukros - keturiolikmetė Aldona ir aštuonmetė Danutė ir sūnus, antro kurso humanit. mokslų studentas, Algis.

A.a. brolis Stasys gimęs 8.9.1921 m., skautauti pradėjęs dar Kaune, buvo nuolatinis organizuoto lietuviško gyvenimo rėmėjas ir talkininkas. Niekam neatsisakė, nesvarbu, kas kvietė: ALB apylinkė, savaitgalio mokykla, vaidintojų grupė, sportininkai ar kt.

Paaugus gražiam šeimos būreliui ir vienam po kito atėjus į Aušros tunto eiles, į tėvų-rėmėjų būrelį atėjo ir Stasys, palengvą ir pats įsitraukdamas į visapusišką tunto veiklą. Už nuolatinę paramą tuntu dar 1967 m. apdovanojamas Ordinu už Nuopelnus su Rėmėjo Kaspinu. 1968 m. įstoja į sk. vyčių Geležinio Vilko būrelį kandidatu, 1969 m. pakeliamas į vyr. skiltininko laipsnį, tų pat metų gruodžio 6 d. Ingleburne duoda sk. vyčio žodį. 1969 m. rugpiūčio 24 d. skiriamas Aušros tunt. pavaduotoju, o nuo 1970 m. pradžios - tuntininku.

Tuntininko pareigomis jo darbas nesibaigė - jis ir stovyklos vadovas, atstovas prie egzilų skautų, "Pėdsekio" administratorius (1965-70), ūkvedys, išdinininkas, rajono vadijos raštų ir vietnų laikraštėlių spausdintojas ir dar visa gausybė kitų darbų ir pareigų. Jis tylus ir apie jo darbą tunte ir bendruomenėje ne daug kas viską žinojo.

Ilsėkis ramybėje, broli Stasy, mes Tave ilgai, ilgai prisiminsim!

v.s. B. Žalys

Po iškilmingos sueigos su sveičiu, Brolijos VS.

IŠ OMAHOS KRONIKOS

Balandžio 16 d. Omahoje lan-kėsi Brolijos VS v.s. P. Molis. Vakare šv. Antano mokykloje įvyko iškilminga sueiga. Sueigos metu vietininkas v. sl. A. Antanėlis, apsuptas VS, dvasios vadovo s. kun. L. Musteikio ir penkių skautininkų ratelio, davė skautininko žodį. VS tarė žodelį, sveikindamas pakeltąjį vietininką, o skautų vadovus ir tėvų k-to pirmininką apdovanojo knygomis. Buvo įteikta knyga ir s. L. Antanėlienei. Neris tuntininkė s. R. Micutaitė naujam skautininkui įteikė dovanėlę, atvežtą iš Chicagos Kaziuko mugės.

Toliau vyko meninė dalis: gražia ir taisyklinga lietuvių kalba vilkiukai padainavo keletą dainelių, paruoštų draugininko v. sl. F. Pabilionio. Vilkiukai su paukštytėmis pašoko "Noriu miego".

Vėliau vietininko namuose vyko skautų vadovų ir tėvų komiteto posėdis.

***

Ratelyje dainuoja Omahos sesės

Vyr. S-kas P. Molis Omahos skautininkų-ių tarpe

G. Reškevičienės nuotr.

Balandžio 26 d. Živilės draugovė, vadovaujama vyr. sk. D. Antanėlytės, pravedė šv. Jurgio minėjimą, į kurią pakvietė visą tuntą ir svečių. Apie šv. Jurgį paskaitė R. Radžiūnaitė, o meninę dalį išpildė visa Živilės draugovė, paruošta sesės draugininkės. Po meninės dalies buvo paskelbtas konkursas: kuri draugovė geriausiai nupieš slibiną. Pasirodė, kad geriausios menininkės buvo paukštytės. Jos laimėjo medžio drožinį, paaukotą tuntininkės.

***

Motinos minėjimą gegužės 9 d. suruošė vyr. skautės, o išlaidas padengė Liet. Bendruomenė. Minėjimą atidarė s. I. Lileikienė, pakviesdama susirinkusius sugiedoti Marijos giesmę ir minutės atsisostojimu pagerbti mirusias motinas. Paskaitai kviesta p. F. Pabilionienė vaizdžiai nušvietė anų laikų lietuvių motinos dalią ir šių dienų lietuvių motinos reikšmę.

Vaišinantys kavute, vyko meninė dalis. Skautas A. Reškevičius ir sesė R. Šalkauskaitė padėklamavo, o mažieji vilkiukai ir paukštytės, pasipuošę tautiniais drabužiais, padainavo ir pašoko du taut. šokius. Pianinu skambino vyr. skautė D. Antanėlytė, gi vyr. skautės, pritariant gitara, padainavo keletą dainelių.

***

Balandžio 29 ir gegužės 16 buvo rodoma spalvotas penktosios Tautinės Stovyklos filmas. Gaila, kas per abi dienas atsilankė labai mažai tėvų ir rėmėjų.

O.D.

KAZIUKO MUGĖ TORONTE

Mirgos draugovės sesės laukia mugės pirkėjų.
Barzdžiaus nuotr.

Toronto Kaziuko Mugėje vikriai darbuojasi Šatrijos sesės, vidury vyr. sk. B. Paliulytė.
Barzdžiaus nuotr.

Mugės svečiai kavinėje.

Barzdžiaus nuotr.

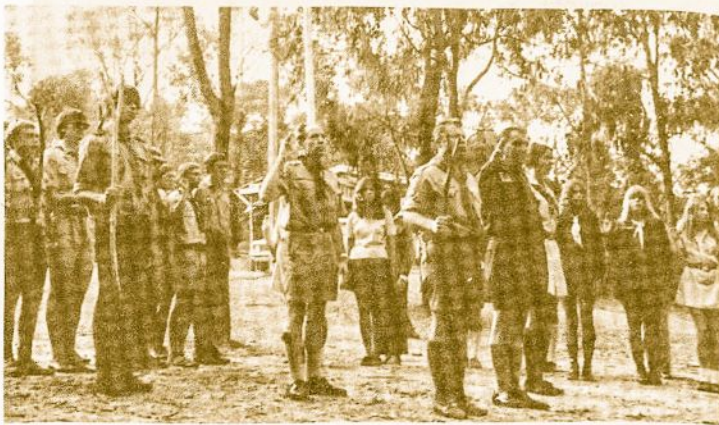

CLEVELANDO Lojalumo Dienos parade: prie vėliavų sk. vytis V. Žagarskas ir jūr. skautas R. Aukštulis
V. Bacevičiaus nuotr.

◀ Bendri skautų-čių ir tėvelių pusryčiai po šv. Jurgio pamaldų Clevelande

◀ Mūsų vyr skautininkai A. ir V. Šenbergai su savo anūkėmis - skautėmis Nora, Veronika, Egle ir Vilija Janavičiūtėmis. V. Bacevičiaus nuotr.

Vėliavos pakėlimas ančiasnapių žemės skautų rajoninėje stovykloje sausio mėnesį.

A. Jakšto nuotr.

MANE LABAI NUSTEBINO LIETUVIŠKA STOVYKLA

Turiu prisipažinti, kad nors nenorėjau į Australijos rajoninę stovyklą važiuoti, man jinai patiko. O tai yra didelis dalykas, nes man stovyklos, ypač po "atmintinos" Adelaidės stovyklos, retai patinka.

Pasakysiu tiesiog: aš labai nustebau, matydama tikrą lietuvišką stovyklą. Per kitas stovyklas vaikai kalbėjo lietuviškai be noro arba tik kai viršininkas arba koks vadovas stovėjo šalia, gi Nemuno stovykloje, po pirmųjų poros dienų, buvo gana sunku išgirsti anglišką žodį.

Dabar - keletas kritiškų minčių apie pačią stovyklą.

Stovykla buvo per ilga, o gal geriau apibūdinti - netinkamu laiku baigta.

Oficialus jos uždarymas įvyko sekmadienį, o stovykla dar tęsėsi ligi trečiadienio. Ta lietuviška stovykla ir užsidarė sekmadienį, nes po to lietuviškas žodis buvo tik retai girdimas. Visos premijos buvo išdalintos sekmadienį. Nebebuvo konkursų, nebebuvo stovyklos...

Nors aš pati negalėjau dalyvauti užsiėmimuose, turiu pagirti Rimą Šarkį už jo įdomią pravesą užsiėmimų programą. Jis buvo ją iš anksto paruošęs kiekvienai dienai; dėl to nebuvo jokio klausimo apie dienos užsiėmimus. Turiu tačiau pridėti, kad nevisai sutinku su keletu žaidimų būdų. Stovykla turi būti su stovykliniais užsiėmimais arba su užsiėmimais, kurie padėtų skautams skautiškame gyvenime. Nemanau, kad tokie dalykai, kaip "mud crawl" tam padeda. Koks čia džiaugsmas ar prasmė lysti į tamsią skylę, slysti žemyn pakalnėn dumbly ant pilvo ir tuo pačiu metu laukti, kol būsi apipiltas šaltu vandeniu. Gal kai kuriems berniukams pirmą kartą tai patiko, bet kad "lindimas" buvo priverstinis - su tuo nesutinku. Kiti įrengimai, kaip "švedų takas" arba tiltas per upę, buvo įdomūs ir naudingi.

Naktinių žaidimų idėja buvo gera, bet vėl man ir kitiems nepatiko, kaip jie buvo vedami. Ar nebūtų geriau, kad visi apie juos žinotų iš anksto, negu leisti visiems eiti miegoti, o po pusės valandos, be jokio perspėjimo, versti iš lovos į

mišką? Tai tikrai vaikiška. Išėjo taip, kad kitomis naktimis skautės, o ypač skautai, nemigo, gulėdami apsirengę lovoje ir laukdami žaidimų. Taip ne vienas jų prarado apie valandą miego, nors kitą dieną jų laukė kiti darbai.

Visiems patiko iškyla autobusais į Healsville's rezervatą (Sanctuary) ir, nors buvo labai karšta diena, niekam nenusibodo vaikščioti aplink užtvartas ir žiūrėti į įvairius Australijos paukščius ir gyvulius.

Dėl maisto negalima buvo skųstis, bet laužai buvo menki. Stovykloje turbūt buvo 3 tikrai geri laužai, per kuriuos visi smarkiai prisidainavo ir kuriuose buvo pakankamai pasirodymų.

Šioje stovykloje buvo daug susirinkusių skautų ir skaučių iš visos Australijos ir net pirmą kartą pasirodė skautai iš Perth'o. Stovykloje trūko vyresniųjų, o ypač vyresniųjų skaučių, kurių stovykloje tebuvo 6, o per paskutines dienas atsirado dar 2 kandidatės.

Vienas populiariausių skautų visoje stovykloje buvo sydneyjiškis Darius. Jis visus linksmindavo prie laužo ir prie darbų, ir visiems buvo lengviau, kai jie sekė jo pavyzdį.

vyr. sk. U. Kazokaitė

SUSIMĄSTYMO DIENA PALANGOJE

Kaip įprasta, Susimąstymo Dieną Palangos tuntas Los Angeles švenčiame kartu su broliu Kalniškių tuntu. Šių metų išskilmė įvyko vasario 21 d. Šventę pradedame pamaldomis, kuriose dalyvaujame organizuotai, su vėliavomis. Po to oficialioji dalis: rikiuotė, raportai, vėliavų pagerimas, kur komandas gražiai duoda ps. R. Bužėnas. Sueigos metu skautės išodį duoda R. Bureikaitė ir V. Mažulytė, o jaun. skautės išodį - R. Bureikaitė, L. Sturonaitė ir D. Žmuidzinaitė. Ordinu Už Nuopelnus apdovanojama ps. L. Vilimienė, o Už Nuopelnus su Rėmėjo Kaspinu - tunto geradaris p. V. Zelenis. Už darbštumą, pareigingumą ir gražią veiklą paukštyčių draugovėje, sl. A. Vilkaitė pakelta į vyr. skiltininkės laipsnį.

Dar viena išskilmų dalis, tai abiejų tuntų tuntininkų pasikeitimas: v.s. Pr. Pakalniškis perduoda Kalniškių tuntą ps. V. Vidugiriui, sesių tuntininkė s. N. Grinienė perduoda Palangos tuntą s. I. Vilkienei.

Antroji dalis - laužas, kurį pradedame su v.s. V. Barmienės pašnekesiu. Toliau - žvakių ceremonija: į pasaulinį skaučių ženklą įstatomos žvakutės, kiekvienai tautai - kita sesė. Po to - pasirodymai, dainos, šūkiai.

Pirmiausiai rodo Pelėdų skiltis su stovykliniu vaizdeliu "Amžinoji lietuviybės ugnelė" kuri parašė v. sl. V. Zelenienė, režisavo v. sl. E. Dovydaitienė.

Gražiai dainuoja skaučių dainininkų būrelis, kuriam vadovauja sesė L. Mažulytė. Seka Kregždžių d-vės paukštytės su "Pasakėle" iš Skautų Aido. Gražiai deklamuoja nykštukai ir paukštytės, draugininkės A. Vilkaitės išmokytos.

Didelio dėmesio sulaukė salėje įruošta skautiško pašto ir ženklų parodėlė, paskolinta iš p. K. Grinienės. Ant stalų taip pat buvo vienetų veiklos albumai. Svečiai buvo kviečiami pasirašyti į tunto svečių knygą, kurią kiekviena proga gražiai iliustruoja skautė R. Juodikytė.

N.G.

PADEKA

Mielam vyrui ir skautų šeimos tėvui a.a. J. Jonikui mirus, už brangius paguodos žodžius liūdesio valandoje LSS vadovybei, Chicagos Sktn. Draugovei ir visoms sesėms - broliams nuširdžiai dėkojame.

v.s. M. Jonikienė ir šeima

◀ Ateina naktis... Į sesių ratą įsijungę žurn. Br. Raila su ponija

Birutės draugovės dainininkės

Paukštytės vaidina "Pasakėlę"

PALYDĖJOME BUVUSIUS IR SUTIKOME NAUJUOSIUS TUNTININKUS

Žiema prabėgo vis ko nors beieškant, ką nors bekeičiant. Rambyno tuntininkas ps. dr. A. Dailydė ir raštu ir žodžiu visiems pranešė nebegalės eititoliu pareigų. Ką gi padarysi - apsiverkė tunto vadija, tokią žinią išgirdusi. Bet skautas nenustoja vilties - vis kaip nors susitvarkysim. O laikas bėgo. Niekas nieko. Jaudinosi aukštoji vadovybė - Torontas be tuntininko. Gi jaunieji draugininkai komentavo, kad naujas tuntininkas iš viso nereikalingas. Draugovės, girdi, darbą dirba, ir viskas eina, kaip iš pypkės. Senesnieji apramino jaunikius, delegacijos važinėjo nuo vieno pas kitą. Gal tas, gal anas, o gal jis sutiktų pasirašyti baisųjį dviejų metų kontraktą? Niekas!

Delegacijos išsiskirstė, posėdžių niekas nešaukė, nurimo Rambynas, Kanados skautų tvirtovė. Ir štai - per Velykas nuskambėjo staigi žinia - j.b. ps. Petras Būtėnas sutiko būti tuntininku. Visi lengviau atsiduso. Dabar ir vadovybė nebebars, kad Torontas apsileidęs. Naujasis tuntininkas daugeliui pažįstamas Kanadoje ir JAV, senas vilkas skautybėje, patyręs jūrų skautas, žinomas bendruomenės veikloje, choruose, gabus drožinėtojas, visada pilnas sumanymų, pastabus negerovėms. Vos tik perėmęs pareigas, į vadiją ėmė kviešti naujų vadovų, dalyvavo sėkmingoje obuolių dienoje ir pradėjo rūpintis IX-tąja Romuvos stovykla.

Nuo pasikeitimų šią žiemą neatsiliko nė Šatrija. Ilgametė tuntininkė s. Liuda Gvildienė, bebėgdama visur ir su visais, pavargo. Susirinkusios skautininkės, kaip žinia, pirmą kartą labai nedrąsiai žvalgėsi vienos į kitas. Kuri gi? O gal ta, kurios čia

nėra? Taip būtų lengviausia. Pagaliau antrą kartą suėjusios ištinkino ps. Primą Saplienę, kad tik ji šiuo metu vienintėlė tegalėtų imtis tokių pareigų. Visų apstota - sutiko. Laiko nedaug pralaimėjo - vistiek visur su savo skautiška šeima dalyvaudavo, vistiek viskuo rūpindavosi. Taigi, ir Šatrija jau su nauja tuntininke, kurios dabar didysis rūpestis, kad pasisektų IX-toji Romuvos stovykla.

Šv. Jurgio šventės iškilmingoje sueigoje ir skautoramoje gegužės 2 d. prieš išrikiuotus tuntus jau stovėjo abu naujieji tuntininkai. Visi į juos žiūrėjo. Kažkas iš tėvų pertraukos metu prasitarė, kad visada yra idealistų žmonių. Jis sakė tiesą.

Ir kaip smagu tai patirti, kaip stebėtina! visa tai derinasi su šviesiu pavasario dangumi.

Budime!

v.s. Č. Senkevičius

PATI MAŽIAUSIA STOVYKLA, KURIOJE ESU BUVĘS

LAIŠKAS IŠ AUSTRALIJOS

Rašau apie LSS Australijos rajono skautų vyčių - vyr. skaučių sąskrydį Ingleburne, NSW, Aušros stovyklavietėje, įvykusį Velykų atostogų savaitgalio metu, balandžio 9-11.

Visą "stovyklą" sudarė trys palapinės - viena vyr. skaučių, dvi - skautų vyčių. Stovyklautojų skaičius įvairavo - dieną jis padvigubėjo, naktimis likdavo tik nuolatinė "igula". Stovyklai vadovavo ps. R. Cibas, vyčių pastovyklei - s.v. R. Badauskas, vyr. skaučių - vyr. sk. L. Apinytė. Ūkiu rūpinosi s.v. St. Sankauskas.

Nors į stovyklą buvo kviešti visi Australijos rajono vyčiai ir vyr. skautės. (tai buvo sutarta š. m. pradžioje vykusiame rajoninėje stovykloje), bet į sąskrydį atvyko tik Melbourne ir Sydnejaus sk. vyčių atstovai ir sydneyiškės vyr. skautės.

Stovyklos atidarymas įvyko balandžio 9 d. Prie plėvesuojančių Australijos ir Lietuvos vėliavų pusračiu išsirikiavo 19

Australijos rajono vyčių - vyr. skaučių sąskrydžio atidarymas

A. Jakšto nuotr.

sąskrydžio dalyvių. Juos sveikino rajono vadeivos - š. E. Laurinaitienė ir v.s. B. Žalys, atidarymą baigiant sąskrydžio viršininko, ps. R. Cibo žodžiu.

Sąskrydžio metu įvyko visa eilė seminarių: sk. akad. E. Jonaitienės prarastas vyr. skautėms, tema "Vyr. skautė - lietuvaitė ir šeimos auklėtoja"; ps. R. Cibo - "Vyr. skautų veiklos pagyvinimas"; s. kun. P. Butkaus - "Bažnyčios šiandienėjimas"; s.v. R. Badauskas - "Narkotikai".

Ypač svarbiu tenka laikyti "Vyr. skautų veiklos pagyvinimas", kuriame buvo aptarta vyčių - vyr. skaučių veikla rajone, vyresniųjų skautų bendradarbiavimas, kasmetinių vyr. skautų sąskrydžių ruošimas ir kt. Kitais metais toks bendras sąskrydis numatytas sutuošti Viktorijos valstybėje, Velykų atostogų metu. Jo suruošimu rūpintis pavesta melbourniškiams.

Sąskrydyje vyravo broliška dvasia, persunkta stovyklinio gyvenimo atmosfera: nuo rytmetinės mankštos iki vėliavų nuleidimo ir, vėliau, laužo, buvo stengiamasi

kuo produktyviau sunaudoti turimą laiką - tariantis, planuojant, lavinantis, bulves tarkuojant ar virtuvėje prakaituojant (tarpkitko, surasta, kad broliai vis tik esą geresni virėjai už seses...).

Sąskrydį pritemdė nelauktoji Aušros tuntininko s.v.v. sl. St. Sankausko netikėta mirtis, jam šią sąskrydinę stovyklą lankant.

Sąskrydis baigtas Velykų rytą, uždarant stovyklą ir organizuotai dalyvaujant pamaldose Sydnejuje.

Ž.

Sk. Vytis Ed. Nagulevičius, plaktuko ir vinies pagalba, gamina skardos tarką.

Skautininkei Juzei ir Dr. Petrui Daužvardžiams, sūnui Fabijonui, USAF, Lt. Col., lėktuvo nelaimėje žuvus, nuoširdžią užuojautą reiškia ir drauge liūdi

Akad. Skautų Sąjūdžio Pirmininkas ir Vadija

v.s. fil. prof. Ignui Končiui - Jūsų sūnui Vytautui staiga atsiskyrus, ASS narių, Vadijos ir savo vardu jungiuosi prie Jūsų šeimos liūdesio.

Liūtas Grinius,
ASS Vadijos P-kas

Vyr. skautėms pašnekesį veda

Jūrų jaunieji Fabijonas, Gudis, Kučas ir Bukaveckas
G. Plačo nuotr.

KETVERIUKĖS ĮŽODIS

Keturi šešto skyriaus mokiniai kovo 14 d. Chicagoje turėjo iškilmingą sueigą ir davė įžodį: Povilas Fabijonas, Vytautas Gudis, Linas Kučas ir Paulius Bukaveckas.

Kiekvieną antrą sekmadienį turėjome valties sueigą. Per sueigas daug dirbome ir stengėmės pasiruošti egzaminams. Mazgų rišimas buvo mums įdomiausias užsiėmimas. Išlaikę egzaminus, susirinkome duoti įžodį.

Štai išsirikiavę visi Dolfinų valties skautai. Nervuojamės. Kai kurie užmiršo net įžodį. Jiems padėjome prisiminti. Pagaliau įsakymai ir mes rikiuojamės prie vėliavos. Mūsų net 28. Visi kartu sakome įžodžio žodžius, bučiuojame vėliavą. Po įžodžio gauname naujus kaklaryšius.

Visų veidai šypsosi, nes esame tikri jūrų jaunieji.

Linas Kučas ir
Paulius Bukaveckas

Prie vyr. skaučių stalo stovi ps. D. Marcinkevičiūtė ir ps. I. Markevičienė.

Mažasis Edmundukas perka margutį iš savo mamytės ps. Ir. Markevičienės.

NERINGOS TUNTO ŽINIOS

Vasario mėn. 28 d. Maironio Parke Worcester įvyko iškilmingi pietūs pagerbti ps. Danutę Marcinkevičiūtę, kuri buvo 6 metus tuntininkė. Praeitą rudeni ji pasitraukė iš šių pareigų, o jos vietą perėmė s. Raminta Molienė. Pietūs, kuriuose dalyvavo daug svečių, buvo suruošti Worcesterio Tėvų Komiteto ir Neringos ir Nevėžio tuntu. Sveikinimai, padėkos ir dovanos buvo įteiktos sesei Danutei Marcinkevičiūtei už jos įdėtą darbą ir gražų bendradarbiavimą.

***

Neringos tunto bendra sueiga įvyko balandžio 13 d. Maironio Parko skautų būkle. Per šią sueigą pasveikintos paukštytės su naujais patyrimo laipsniais.

Antrą patyrimo laipsnį išlaikė:

Vida Juodaitytė, Elenutė Nalivaitė, Aida Šteinytė, Daina Brantaitė, Rūta Žemaitaitė, Elenutė Pečkaitytė.

Pirmą patyrimo laipsnį išlaikė Danutė Statkutė.

Paukštytės D. Molytė, E. Nalivaitė ir L. Markevičiūtė prie paukštyčių rankdarbių.

Paukštyčių uniformas puošia nauji šlipsai. Šypsosi patenkintos (iš kairės) Linda Markevičiūtė, Regina Pranckevičiūtė ir Gailė Pranckevičiūtė.

Tradicinė Kaziuko mugė, ruošta kartu su brolių Nevėžio tuntu, įvyko balandžio 4 d. taip pat Maironio Parke. O ko mugėje turėta, pasižiūrėkime į nuotraukas.

Neringietė

S. Statkus
2245 Burr00a
North Rivers

1971, Nr.6

SKAUTŲ AIDAS
6840 So. Campbell
Chicago, ILL. 60629

PRO PALAPINĖS PLYŠI.

ORO SKAUTŲ:

- Jonai, žinai, aš be parašiuoto iššokau iš lėktuvo.
- Ir neužsimuše?!?
- O ne, lėktuvas buvo angare.

SESIŲ ?

Motina: Kiekvieną kartą, kai esi bloga, man pražyla vienas plaukas.

Duktė: O, mamyt, tai tu buvai labai bloga, nes tik pažiūrėk į močiutę — ji jau visai pražilus.

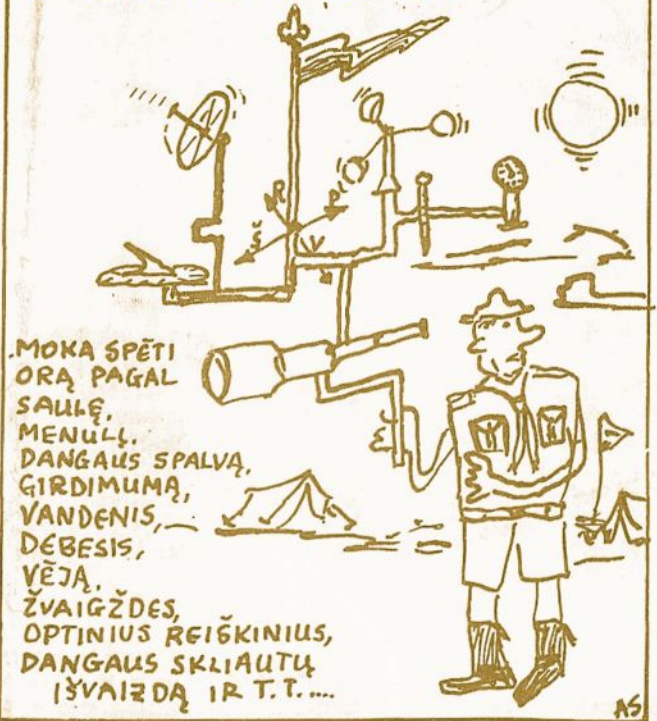
Aštuonmetė ateina pas keptį: Mano mama rado musę vietoj razinkos pyragaityje!

Keptjas: Atnešk musę, gausi razinką!

Virtuvės darbininkai stovykloje
piešė U. Kazokaitė

SKAUTAS METEOROGAS...

MOKA SPĖTI
ORA PAGAL
SAULĘ,
MENULĮ,
DANGAUS SPALVĄ,
GIRDIMUMĄ,
VANDENIS,
DĖBESIS,
VĖJĄ,
ŽVAIGŽDES,
OPTINIUS REIŠKINIUS,
DANGAUS SKLIAUTŲ
IŠVAIRDĄ IR T.T....

***

Tuntininkas: - Kodėl įstojai į skautus?

Skautas: - Kad tapčiau geresniu berniuku.

Tuntininkas: - Kaip gi juo tapsi?

Skautas: - Vykdydamas skauto įstatus.

Tuntininkas: - Tai pasakyk man tuos įstatus.

Skautas: - Kad aš jų neatsimenu...

***

- Ar tu todėl pavadinai savo jachtą "Skautu", kad ji daro geresnį darbą?

- Ne, tik todėl, kad ji daro daug mazgų per valandą.

***

- Ar buvai meškeriojusių išvykoje?

- Taip, buvau.

- Ar meškeriojote musėmis?

- Taip, mes meškeriojome musėmis ir valgėme su musėmis, ir stovyklavome su musėmis, ir miegojome su musėmis.

